

Täysistunto

Torstai 17.6.2021 klo 16.00—18.02

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 18.02.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (16.00—18.02).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit:
pääministeri Sanna Marin
ulkoministeri Pekka Haavisto
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä
kuntaministeri Sirpa Paatero
sisäministeri Maria Ohisalo
opetusministeri Jussi Saramo
tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys sote-uudistuksesta (Arja Juvonen ps)

Suullinen kysymys SKT 130/2021 vp

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.00 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Moni kansalainen on sote-uudistuksen myötä huolissaan siitä, mitä hänen tarvitsemilleen sote-palveluille tapahtuu. Etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa kunnat ovat jo nyt suuria ja takavuosien kuntaliitosten jälkeen matkat keskustajamaan jo nyt pitkiä. Sote-uudistus ei sisällä lähipalvelutakuuta, vaan sen sijaan mietitään, mitä kuntien tyhjäksi jääville sote-kiinteistöille tehdään. Moni ikääntyvä kansalainen miettii tälläkin hetkellä, miten kauas kotoaan ja läheisistään voi joutua, kun kunto heikkenee niin, että ei pysty asumaan enää omassa kodissaan, tai kuinka kauas voi joutua matkustamaan terveyskeskukseen päästäkseen. Hyvä hallitus, mitä te vastaatte huolestuneille kansalaisille? Kuinka pitkän matkan kansalainen voi joutua kotoaan matkustamaan päästäkseen terveyskeskukseen, ja kuinka kauas läheisistään ikäihminen voi joutua muuttamaan saadakseen esimerkiksi palveluasumispaikan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja ministeri Kiuru tulee paikalle. Olkaa hyvä. [Arja Juvonen: Kuuliko hän kysymyksen?] Kuuliko ministeri Kiuru kysymyksen?

16.01 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja kysyi siitä, kuinka nopeasti. Se on ollut Suomessa ongelma. [Arja Juvonen: Kuinka kauas?] — Joo, kuulin kysymyksen, mutta minä tarkoitan juuri sitä, että se on ollut Suomessa ongelma siksi, että vaikka lainsäädäntö onkin hyvä, niin kaikilta osin ihmiset eivät ole saaneet paikkoja. Nyt me yritämme parantaa sitä. Vanhuspalvelulain kaksovaiheen uudistuksen osalta tämä on otettu huomioon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

16.02 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvinvointialueiden aluevaltuustojen tehtävä on erittäin epäkiitollinen. Tämähän lienee syynä sille, että aluevaltuustoja ei valita kuten muita ylikunnallisia toimielimiä? Muihin ylikunnallisiin toimielimiin edustajat valitaan kunnanvaltuustoissa, ja näin pienimmätkin kunnat saavat toimielimeen vähintään yhden edustajan. Hyvinvointialuevaltuustoissa näin ei kuitenkaan käy. Miksi? Haluaako hallitus helpottaa pienten kuntien palveluiden alasajoa sillä, että leikkauksilla ei ole kasvoja oman kunnan nimittämän luottamushenkilön muodossa? Hyvä hallitus, minkä takia sote-esitys ei sisällä pienten kuntien äänivallan takaamiseksi takuuta vähintään yhdestä edustajasta hyvinvointialueen valtuustoon? Ettekö te koe tätä ongelmaksi demokratian toteutumisen ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien kannalta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja ministeri Paatero, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

16.03 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, varmaan myöskin ministeri Henriksson. — Tässä kaksi kautta sitten oli sote-uudistus, jossa ei ollut vaaleilla valituilla päättäjillä valtaa, ja se todettiin perustuslakivaliokunnassa mahdottomaksi. Vaaleilla valitut ihmiset vastaavat sekä rahoituksesta että palveluista, ja näin se kansalaisten demokratia itse asiassa paranee, koska he pääsevät suoraan äänestämään niitä päättäjistä, jotka sitten päättävät niin palveluverkosta kuin palveluiden laadusta. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tässä kohden esimerkiksi Uudenmaan ratkaisu, joka tähän tehtiin, parantaa pienempienkin kuntien mahdollisuutta saada niitä omia edustajiaan sinne, [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten?] kun ei ole vain yhtä maakunnallista päätöksentekoa, vaan tuli näitä useampia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.04 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä kysymys, koska nyt kun luodaan uusi järjestelmä Suomeen, niin tietysti on tärkeää se, että kansalaiset, kuntalaiset, myös kokevat sen omakseen. Ja sen takia meillä on kaikilla suuri työ edessä, jotta me saamme ihmiset sitten lähtemään äänestämään, ja sen varalta ja sen osalta on tehtävä paljon työtä.

Mutta tähän itse kysymykseen. Tilannehan on juuri se, että alueelle valitaan ne päättäjät, jotka alueen kuntalaiset, kansalaiset, sinne haluavat. Ja me emme ole pystyneet menemään sellaiseen järjestelmään, että voitaisiin taata, että jokaisesta kunnasta olisi vähintään yksi. Tätä on kyllä pohdittu ja katsottu, mutta ei ole löydetty sellaista ratkaisua, että se olisi toimivaa. Sen sijaan nyt annetaan kaikille alueen asukkaille mahdollisuus äänestää ketä haluavat siltä koko alueelta, ja se antaa myös pienen kunnan hyvälle ehdokkaalle kyllä mahdollisuuksia. Nämä suorat vaalit ovat tärkeitä myös [Puhemies koputtaa] kansanvallan näkökulmasta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Mäkynen, Jukka, olkaa hyvä.

16.05 Jukka Mäkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Maakuntaveron valmistelu alkaa valtiovarainministeriössä tulevana heinäkuuna, ja sen valmistelu on tarkoitus saada loppuun vuoden 22 loppuun mennessä. Kun Suomen kokonaisveroaste kuuluu jo nykyisin maailman kärkipäähän ja maakuntaveron tulee kohdistumaan työhön eli ansiotuloihin, niin uskon tämän johtavan siihen, että palkansaajien ansiotuloverotus tulee kiristymään entisestään. Ja kun palkalla ei tule toimeen, niin yhä useampi työssäkäyvä ihminen joutuu turvautumaan erilaisiin yhteiskunnan tukiin. Lisäksi moni tulee harkitsemaan, että ei jatkossa tee työtä lainkaan, koska maakuntaveron vie leivän pöydästä. Arvoisa hallitus, kysyn: lisääkö vai vähentääkö maakuntaveron käyttöönotto työllisyyttä, jota ei ole kustannettu verovaroin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt ei ole valtiovarainministeri paikalla. Onko vastauksia? — Paatero, olkaa hyvä.

16.07 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämöistä arviota ei ole tehty, koska meillä ei ole maakuntaverosta mallia, ei ole. Meillä on

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

suunnitelmia kakkosvaiheeksi tulevaisuudessa miettiä, tuleeko maakunnille muita tehtäviä, ja jos tulee, mikä on se rahoitusmalli, ja siihen liittyen myöskin käydään tämä verokysymys läpi. Mutta meillä ei ole sitä tällä hetkellä, ja te olette kaikki käsitelleet sitä esitystä, missä on tämä rahoitusmalli, jolla nämä maakunnat lähtevät liikkeelle. Sillä mennään. [Jukka Mäkynen: Elikkä jälkikäteen!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.07 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä sote on kuin jättimäinen kuntaliitos — jättimäinen kuntaliitos. Perustelen sitä sillä, että puolet kunnan tehtävistä ja puolet kunnan rahoista viedään pois. Elikkä ne viedään pois kunnan päättäjiltä. Ja on järkyttävää nähdä, että pienistä kunnista ei tule sinne päättäjiä. Mitä tästä nyt seuraa? Se on tosi iso muutos. Erityisen huolestunut olen tavallisista ihmisistä, jotka kaipaavat vuodeosastoja, terveysasemia.

Entäs omaishoitajat? Omaishoitajat on varmasti tästä nyt unohdettu, koska tämä muutoshan ei paranna heidän asemaansa. Nykyään kuntapäättäjät päättävät omaishoidon kohtalosta, nyt tämä siirtyy maakunnille. Elikkä omaishoitajan asema ei muutu, heistä ei tule valtakunnallisia. Kaikille ei edelleenkään taata tasaista omaishoidon tukea, ja edelleenkään omaishoidon tuki ei muutu verottomaksi. Oletteko miettineet, voisiko omaishoidon tuen tehdä sillä tavalla, että se olisi kaikille tasapuolinen ja se olisi verotonta, [Puhemies: Kiitoksia, aika!] vihdoinkin verotonta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.08 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri ei ole paikalla, mutta minä en ota tähän veroasiaan kantaa.

Muutoin tässä kysymyksessä ikään kuin annettiin ymmärtää, että sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta koskevan valmistelun, joka on aivan loppusuoralla täällä eduskunnassa, pitäisi sisältää myöskin parannuksia omaishoitoon. Se ei ole substanssilaki, siellä ei säädetä iäkkäiden palveluista, vaan siinä on kysymys raamilaista, siitä, miten palvelut jatkossa hoidetaan.

Edustaja antoi ymmärtää, että kunnat tällä hetkellä hoitavat näitä tehtäviä, ja järjestämisvastuu onkin siellä, mutta enää 75 kuntaa Suomessa hoitaa tätä tärkeää tehtävää itsenäisesti. Kyllä maailma on mennyt siihen suuntaan, että yhteistoiminta-alueet ja kuntayhtymät tänä päivänä näitä hoitavat, ja päätöksenteko on etääntynyt yhä kauemmaksi niistä kansanvaltaisista malleista. Tämä on juuri se syy, miksi katsotaan, että Suomessa siirrytään tästä nykyisestä kuntaverkosta ja näistä järjestäjistä siihen, että tulisi [Puhemies koputtaa] 22 aluetta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, aika.

16.10 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sote-uudistuksessa sosiaalipalveluitten kohtalo on jäänyt paljon vähemmälle huomiolle, kun on enemmän keskitytty terveyspalveluihin. Hallituksen keskeneräinen sote-uudistus jättää ratkaisematta esimerkiksi työpajatoiminnan ja toisaalta myöskin työtoiminnan kohtalon.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Nyt meillä ollaan siirtämässä TE-toimintojen palveluita kuntiin, mutta samanaikaisesti hallituksen sote-uudistus tulee estämään sen, että meillä ei kuitenkaan pystytäkään kunnissa enää järjestämään työpajatoimintaa eikä myöskään työtoimintaa. Työpajatoiminnalla ja työtoiminnalla on äärimmäisen tärkeä kuntouttava vaikutus: se on tärkeää monille nuorille ja monille, jotka yrittävät palata työelämään. Olemme siis vetämässä maton alta näiltä ihmisiltä, jotka tarvitsisivat kipeästi tätä kuntouttavaa työtoimintaa ja myöskin työpajatoimintaa. Miten hallitus aikoo ratkaista tämän ongelman? Tämä on jätetty tässä esityksessä [Puhemies: Aika!] pelkän toivomusponnen varaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.11 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin minä juuri äsken tuossa edeltävässä kysymyksessä koskien omaishoitoa totesin, tässä isossa kokonaisuudessa järjestämisvastuu siirretään nyt kunnilta hyvinvointialueille ja laitetaan koko tämä tuleva orkesteri soimaan niin sanotusti valtion rahoituksella. Tästä on kysymys.

Tässä isossa raamilainsäädännössä ei oteta kantaa vielä kaikkiin substanssilakeja vaati-
viin yksityiskohtiin. Se on siis siksi järkevää, että jos me ottaisimme tänne kaikki yli sata substanssilakia ja yrittäisimme täällä tehdä koko tämän kokonaisuuden ja myös kaikki substanssilakien päivitykset samaan aikaan, niin tässä kansanvaltaisessa neljän vuoden syklissä se ei olisi mahdollista. Siksi meidän täytyy myöskin yliopistosairaaloiden osalta — ennen kuin kukaan ehtii sitä kysyä — vielä tehdä substanssilainsäädäntömuutoksia, siten kun aika tulee. Ensin pitää eduskunnasta saada viimeinen sana, ja keskiviikkona se taitaa tulla tälle itse raamilaille, ja sitten jatketaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys sosiaali- ja terveyspalveluista (Satu Hassi vihr)

Suullinen kysymys SKT 131/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hassi, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.12 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Vaikka sote-uudistus etenee, silti puolentoista vuoden ajan sote on vielä kunnilla. Maksuton ehkäisy on tutkitusti tehokas keino yhtä aikaa vähentää abortteja ja sukupuolitauteja ja sen kautta terveydenhuollon kustannuksia ja parantaa terveyttä. Vantaalla alle 20-vuotiaiden abortit vähenivät yli kolmanneksella, kun kaupunki alkoi tarjota nuorille maksutta kierukoita ja ehkäisyimplantteja. Raumalla taas klamydiatartuntojen määrä laski kolmanneksella. Maksuton ehkäisy vahvistaa nuorten terveyttä ja seksuaalioikeuksia. Jos ehkäisy maksaa, kustannuksista valtaosa kaatuu tytöille ja naisille, eikä kaikilla ole ehkäisyyn lainkaan varaa.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Hallitusohjelma linjaa, että aloitetaan maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaille. Kunnille luvatut tuet ovat kuitenkin viivästyneet useaan otteeseen. Kysyn ministeri Kiuruilta: milloin maksuttoman ehkäisyn kokeilu alkaa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.13 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kohta se alkaa, [Naurua] nimittäin sisältöuudistukseen tulee rahoitus sen jälkeen, kun saamme nyt tämän ison kokonaisuuden täällä rakennelakeina läpi.

Hallitusohjelmassa on sovittu vuosille 21 ja 22 kokeilun läpiviemisestä, eli 5 miljoonalla eurolla per vuosi kokeillaan jo monissa kunnissa käytössä olevaa maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Miksi tämä on tärkeää? Se on taloudellinen kysymys, niin kuin edustaja tässä hyvin kävi läpi. Se siis säästää kustannuksia, siitä on jo kokemusta. Mutta me emme voi puhua nuorten maksuttomasta ehkäisystä vain kustannuskysymyksenä, vaan meidän pitää puhua siitä myös tasa-arvokysymyksenä ja kyllä myös sukupuolikysymyksenä, sillä ehkäisy ei ole vain tyttöjen ja naisten asia, ja kun raskaudenkeskeytysten alueelliset erot ovat sitä mitä ovat, eli huomattavat, niin silloin tietenkin kysymys on myös siitä, että meidän täytyy tunnustaa, [Puhemies: Aika!] että nämä raskaudenkeskeytykset kohdistuvat muutenkin hyvin haavoittuvassa asemassa oleville.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja edustaja Kauma, olkaa hyvä.

16.14 Pia Kauma (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten ministeri Kiuru tuossa totesi, ensi viikon keskiviikkona on sinänsä historiallinen päivä, kun tulemme täällä äänestämään sote-uudistuksen kohtalosta.

Itse olen pohtinut tätä asiaa monelta kannalta, ja yksi asia on syrjäseutujen ihmiset. Mietin sitä siltä kannalta, että tässä tulevassa laissahan rajoitetaan hyvin paljon sitä, millä tavalla voidaan käyttää ostopalveluja, alihankintaa ja myöskin vuokralääkäreitä. Näin ollen mietin esimerkiksi syrjäseudulla asuvaa henkilöä, joka tarvitsee lääkäripalvelua. Kun sinne ei tälläkään hetkellä saada niitä lääkäreitä, niin millä ihmeellä niitä sitten tämän lain nojalla saadaan paremmin, kun kerran vuokralääkäreiden ja ostopalveluiden käyttöä rajoitetaan? Tähän haluaisin mielelläni saada vastauksen, ja uskoisin, että aika moni muukin — sellainen, joka siellä asuu — haluaisi saada vastauksen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.15 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää huomata, että meillä on lääkäripulaa Suomessa mutta se ei kohdistu tasaisesti kaikille alueille tai samantyyppisille alueille ja samantyyppisille kunnille, ja tätä kautta ilmiö on paljon vaikeampi kuin tässä voisi nopeasti ajatellakaan. Mutta samaan aikaan edustajan väite, että me vaikeuttaisimme nyt lääkäreiden saantia tämän sote-uudistuksen johdosta, lienee minusta ehkä pysähtymisen arvoinen: onko todella näin? Kun katsotaan tätä tilannetta, niin meillä syntyy nykyisen järjestäjäkentän sijasta 22 toimijaa. Onko uskottavampaa, että nämä 22 toimijaa saavat Suomessa lääkäriin pääsyn kuntoon, kuin tämä nykyinen verkko, jossa todella enää vain noin 75 kuntaa itsenäisesti tätä tehtävää hoitaa? Kyllä, edustaja, nyt alkaa olla se aika myöntää, että kuntavetoinen järjestelmä on tul-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

lut tiensä loppuun. Siitä kertoo jo se, että markkinat ovat hyvin paljon ottaneet sitä tehtävää väkentoa, jonka aikaisemmin olisi pitänyt olla [Puhemies koputtaa] tiukasti suitsista pöydällä järjestäjällä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos, aika. — Edustaja Juuso, olkaa hyvä.

16.16 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset esittivät valiokuntakäsittelyssä pykälämuutosta, jolla Länsi-Pohjan ja Savonlinnan keskussairaaloiden ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen lakkauttamista koskeva kymmenen vuoden määräaika olisi poistettu lainsäädännöstä, jolloin näiden sairaaloiden toiminta olisi voinut jatkua myös vuoden 2032 jälkeen. Tähän eivät tietenkään hallituspuolueet suostuneet.

Arvoisa ministeri Kiuru, olette äskettäin julkisuudessa olleiden tietojen mukaan luvannut, että tullette ensi syksynä tuomaan meille lakiesityksen, jolla Länsi-Pohjan keskussairaalan oikeus ylläpitää yhteispäivystystä turvataan pitkällä aikavälillä. Voitteko kertoa meille ja kaikille Meri-Lapin asukkaille, mitä tämä epämääräinen lupaus käytännössä tarkoittaa? Eli mitä säilytetään, kuinka kauan ja turvataanko sille täysimääräinen rahoitus?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.18 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tälläkin hetkellä näissä rahoituksen pohjissa on kahden sairaalan mallille rahoitus. Siitäkin on julkisuudessa esitetty hyvin vääränlaisia käsityksiä, eikä ole ollut tarkoitus muuttaa tässä pohjassa olevaa ratkaisua myöskään seuraavina vuosina.

Mitä tulee Länsi-Pohjan sairaalan ja myöskin Savonlinnan sairaalan säilyttämiseen, kyllä hallituspuolueet ovat hyvin yhtenäisiä siinä viestissä. Ja aivan oikein siteerasitte minua: me haemme pysyvän ratkaisun substanssilakiin, ja se tullaan tekemään. Työ aloitettiin jo siltä varalta, ettei tulisi ihmisille väärää käsitystä tästä asiasta. Asia laitetaan kuntoon.

Niin kuin totesin, sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta koskeva esitys on siis rakenteita koskeva esitys. Siinä iso kuva laitetaan kuntoon. Ja koska meillä on sosiaali- ja terveydenhuollossa niin valtava määrä lakeja, niin niitä sisältölakeja ei tässä vaiheessa uudisteta, vaan ensin sovitaan, tehdäänkö tämä uudistus, ja sitten lähdetään näitä yksittäisiä lakeja päivittämään. [Puhemies koputtaa] Ja tässä tapauksessa te viittaatte juuri tähän päivittämistyöhön, [Puhemies: Kiitoksia, aika!] jossa me varmistamme näiden sairaaloiden säilymisen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

16.19 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hallitus on luomassa tähän kuuden miljoonan valtakuntaan uuden hallinnon tason. Sitäkö suomalaiset tarvitsevat? [Satu Hassin välihuuto] No, tämä ei ollut varsinainen kysymykseni.

Kysymykseni on pääministeri Marinille: Te olette hallituksessa sopineet maakuntaveron käyttöönotosta. Valtiovarainministeri Saarikko sanoi Ilta-Sanomissa 10. kesäkuuta seuraavaa: ”Kenenkään verotus ei saa nousta.” Nyt kysyn teiltä, pääministeri Marin: Miten te tämän aikoisitte estää? Eli jos meille — ja kun teidän mielestänne — tulee maakuntaveron ja jotkut maakunnat sitten korottavat veroa enemmän kuin toiset maakunnat, niin miten

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

te estätte sen, että kenenkään verotus ei nouse? Tarkoittaako tämä sitä, että jos viisi maakuntaa vaikka kiristää veroa, niin kaikkien suomalaisten veroa alennetaan, [Puhemies koputtaa] ja minkä verran, koska [Puhemies: Kiitoksia!] nämä kiristykset ovat erisuuruisia?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.20 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kokonaisuus on valtiovarainministeri Saarikon alaisuudessa valmisteltava asia, ja varmasti tähän voidaan palata. Yleisesti ottaen valmistelutyötä tehdään. Paljon on yksityiskohtia vielä avoinna, nämä tulevat täsmentymään, kun valmistelu kulkee eteenpäin, mutta kyllä hallituksen tavoitteena on se, että kokonaisverotus ei tämän vuoksi kiristy. [Ben Zyskowicz: Kysyin, miten estätte sen!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys sote-uudistuksesta (Katja Hänninen vas)

Suullinen kysymys SKT 132/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.21 Katja Hänninen vas: Arvoisa puhemies! Historiallinen ja odotettu sote-uudistus on vihdoinkin valmistumassa, ja pääsemme ensi viikolla äänestämään siitä. Tämän sote-prosessin käsittelyn yhteydessä on ainakin tullut selväksi se, kuinka raivokkaasti kokoomus vastustaa sitä, [Kokoomuksen ryhmästä: Kyllä!] aivan kuten kokoomus vastusti peruskouluakin aikanaan. [Kokoomuksen ryhmästä: No ohhoh!] Tämän uudistuksen tavoitteenahan on huolehtia siitä, että kaikille suomalaisille kaikkialla Suomessa turvataan laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ennaltaehkäisevästi ja tasa-arvoisesti. Mutta kun kuuntelee tätä kokoomuksen kritiikkiä, niin eikö kuulostakin siltä, että kokoomus on ennen kaikkea huolissaan siitä, etteivät yksityiset terveysjätit nyt pääse rahastamaan meille kaikille elintärkeillä palveluilla? [Ben Zyskowicz: Ehkä teistä kuulostaa siltä!]

Arvoisa puhemies! Sote-paketti ei ole täydellinen, mutta tärkeintä on, että yhdenvertaiset, kaikille oikeudenmukaisesti ja [Puhemies koputtaa] tasa-arvoisesti saatavilla olevat palvelut turvataan [Puhemies: Kysymys!] vahvistamalla julkisia peruspalveluita. Eikö asia olekin näin, ministeri Kiuru? [Naurua — Perussuomalaisten ryhmästä: Loistava kysymys!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin se on. Ja minusta on tärkeää myös se, että eduskunnassa säilyy nyt horisontissa tämä iso kuva: mitä täällä yritetään ja ollaan tekemässä. Siinä on kysymys vuosisadan uudistuksesta, kysymys siitä, mikä foorumi ja mikä vastuunkantajataho pystyy jatkossa järjestämään nämä laadukkaat, kaikille yhdenvertaisesti toimivat palvelut.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Kun me katsomme nykyistä kuntakenttää, niin ihmisillä on omakohtainen kokemus siitä, että esimerkiksi hammashuolto toimii paljon paremmin naapurikunnan puolella, mahdollisesti lääkäriin pääsy toimii paljon paremmin jonkun toisen kunnan puolella kuin sen kunnan puolella, missä itse asutaan. Tämä todellisuus, jossa me elämme, ei ole kovin yhdenvertainen, varsinkin kun otamme huomioon sen, että kustannusvaikutukset ovat, kun ihminen joutuu erikoissairaanhoidon, erityisesti pienelle kunnalle isot. Tästä tehtävästä on Suomessa reilusti monien kuntien osalta jo luovuttu [Puhemies koputtaa] ja siirretty markkinoidenkin tehtäväksi näitä palveluita. [Ben Zyskowitz: Mitenköhän te jatkossa varmistatte, ettei toisella hyvinvointialueella ole paremmat palvelut kuin toisella!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos, aika— Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.23 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Zyskowitz yritti täällä kysyä siitä, miten te takaatte sen, että verotus ei nouse. No, tosiasiahan on, että joko se nousee ja asiakasmaksut nousevat tai sitten te teette leikkauksia. Hirvittävän paljon muita vaihtoehtoja ei tietenkään ole. [Oikealta: Kunnallisvero nousee joka tapauksessa!]

Asiantuntijat kun ovat arvioineet, että pelkästään näihin muutostalutuksiin voi mennä jopa se 1,7 miljardia euroa, eikä tästä säästöjäkään ole tulossa ainakaan vuosikymmeniin ja vielä siihen päälle tulee tämä uusi hallinnon taso, joka ei myöskään ole ilmainen, niin kysyn nyt sitten aivan suoraan, kun verotus kuulemma ei tahdo nousta: Aiotteko sulkea aluesairaaloita? Nostatteko asiakasmaksuja ja kuinka paljon? Vai keksittekö esimerkiksi tehostetulle palveluasumiselle vaihtoehtoisia nimityksiä, joihin hoitajamitoitusta ei sovelleta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Paatero, olkaa hyvä.

16.24 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä rahoitusta on erittäin hyvä käydä läpi. Jos ensin vastaan muutostalutuksiin, niin on todettu tässä salissa yhteisesti, että ict-järjestelmien muutostalutukset on tehtävä joka tapauksessa. Tehdään tätä uudistusta tai ei tehdä, niin meidän on yhtenäistettävä potilastietojärjestelmät, mikä vaatii sitä. Ja toinen: tehdään vapaaehtoisesti tai tehdään tällä mallilla hyvinvointialueet, palkkaharmonisointi on tehtävä. Niissäkin kohdin, kun on tehty näitä vapaaehtoisia alueellisia kokonaisuuksia, palkkaharmonisoinnista on tullut lisäkustannuksia. Niitä ei voi välttää.

Ja sitten näihin leikkauksiin. Kun katsotte sitä listaa, niin tarveperustaiset tekijät näyttävät sen, että ikääntyvässä Suomessa kaikilla alueilla nämä tulevat euromääräisesti lisääntymään. Eli ei ole semmoista suurta riskiä saman tien, että joutuisimme irtisanomaan [Puhemies koputtaa] työntekijöitä tai leikkaamaan palkkoja.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

16.25 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varsinkin keskusta on vakuutellut viime viikkoina täällä kyselytunnilla usein, että maakuntaveron valmistelu ei ole valtiovarainministerin pöydällä. No, se taisi tulla teille hiukan pyytämättä ja yllättäen. Olette keskustasta toistuvasti myös toistaneet, että edetään asiassa maltilla.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Täytyy kyllä todeta, että maltili on tästä verotustason kiilusilmäisestä ajamisesta puuttunut täydellisesti.

Koska verotus on nyt kytköksissä maakuntien tehtävien laajentamiseen, niin kysyisin pääministeriltä: mitä muita tehtäviä nyt kunnilta sitten vielä siirtyy näille hyvinvointialueille?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.26 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös tämän osalta selvitystyö on käynnissä, eli sen, onko joitakin sellaisia muita tehtäviä, joita voitaisiin hoitaa sitten näiden alueiden toimesta. Tästäkään ei ole päätöksiä olemassa, ja ne eivät välttämättä ole kunnallisia tehtäviä, eli siitä ei välttämättä ole laisinkaan kyse.

Tämä valmistelutyö maakuntaverotuksen osalta on käynnissä, ja ministeri Saarikko on sen tässäkin salissa useaan otteeseen todennut, että tässä edetään aivan kuten ollaan yhdessä hallituspuolueiden kanssa sovittu. Mutta kuten sanottua, paljon yksityiskohtia on auki ja avoinna, ja sen vuoksi tietenkään päätöksiäkään ei voida vielä tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.26 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Palaan tuohon alkuperäiseen kysymykseen tulevien hyvinvointialueiden demokraattisuudesta. Johdin kaksi vuosikymmentä kahta suurta sairaanhoitopiiriä, ja tapanani oli kuvata sen demokraattisuutta seuraavalla tavalla: jos Maskun kunnassa, se sijaitsee Turun pohjoispuolella, kunta-vaaleissa puolue — kokoomus, keskusta, sosiaalidemokraatit, joku muu — voittaa, niin sen puolueen tulisi kuntavaaleissa kertoa, että ”jos me voitamme vaaleissa ja saamme toisen niistä kahdesta Maskun paikasta sairaanhoitopiiriin valtuustossa, niin niissä kahdessa vuotuisessa kokouksessa, jotka tällä valtuustolla on, tulemme tekemään seuraavan ja seuraavan”. Tämä ei kuulosta minusta kovin suoralta demokratialta ja välittömältä vaikuttamiselta. Kysyn nyt asianomaiselta edustajalta valtioneuvostossa: tuleeko tämä hyvinvointialueen suorien vaalien mahdollisuus lisäämään nykyiseen tilanteeseen verrattuna kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa erikoissairaanhoidon koskevaan päätöksentekoon?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Oikeusministeri, olkaa hyvä.

16.28 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että tässä hallituksen mallissa kansanvalta vahvistuu. On aivan selvää, että kun suorilla vaaleilla valitaan henkilöitä päättämään niistä alueen tärkeistä hyvinvointiin ja sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvistä kysymyksistä, niin kansanvalta vahvistuu. Tämähän on se asia, joka on tässä keskiössä, ja sen takia tämä on demokraattisesta näkökulmasta tärkeä esitys, koska tällä halutaan vahvistaa sitä, että ihmiset sillä alueella pääsevät sitten äänestämään tähän hyvinvointialueen valtuustoon sellaisia ihmisiä, joihin he luottavat ja jotka pystyvät sitten huolehtimaan siitä, että otetaan alueen ihmisten näkökohdat myös huomioon päätöksenteossa. Elikkä näen sen kyllä erittäin tärkeänä.

Ja kun tässä oli kysymys perussuomalaisilta, että miksi ei jokaisesta kunnasta voida taata yhtä, niin eihän täällä eduskunnassakaan voida taata sitä, että jokaisesta kunnasta olisi

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

yksi edustaja. [Puhemies: Aika!] Tämä pätee myös alueisiin. [Ben Zyskowicz: Olisiko joka vaalipiiristä kuitenkin?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Häkkänen, olkaa hyvä.

16.29 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän tässä mallissa kansanvalta tosiasiallisesti vahvistu. [Välihuutoja] Nykyisessä mallissa, jossa kuntien edustajat istuvat sairaanhoitopiirin hallituksessa ja valtuustossa, on ongelmia, mutta se on selvästi demokraattisempi kuin tämä malli. [Välihuutoja] Eli tässä on kaksi ongelmaa kansanvaltaisuuden näkökulmasta: maakuntien keskustaupungeille keskittyy valta, ja toinen keskeinen on se, että 13 miljardia euroa kuntien ja kaupunkien rahavaltaa siirtyy tässä valtiolle. Tästä perustuslakivaliokunta myös huomautti. Investointien ohjaus kiristyy paikallistasolle, sääntely kiristyy. Tästä tulee siis keskusjohtoinen malli. [Aki Lindénin välihuuto] Tämä ei mitenkään edesauta äänestysprosentin nostamista, josta nyt on huoli. Kun ne ihmiset, jotka haluavat turvata vanhuspalvelut ja lääkäripalvelut, haluavat vaikuttaa paikallisvaaleissa, niin te sanotte, että pitää mennä Helsinkiin neuvottelemaan, koska raha ja päätösvalta ovat kokonaan Helsingissä. [Puhemies: Kysymys, aika! — Suna Kymäläinen: Uskomatonta!] Ei tässä demokratiaa vahvistu. Voitteko, oikeusministeri, näihin ottaa kantaa, sisältöasioihin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Oikeusministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.30 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin mielenkiintoista kuulla edustaja Häkkäsen ajatuksia tästä mallista, koska edellisessä hallituksessa oli pöydällä tältä osin samantyyppinen esitys, jossa olisi tullut maakuntia, joissa olisivat olleet suorat vaalit ihan samalla tavalla kuin tässä esityksessä. [Ben Zyskowicz: Silloin ihmiset olisivat päässeet hoitoon, se on tärkeintä!] Ollessanne silloin oikeusministerinä en kuullut kyllä yhtään sellaista puheenvuoroa teidän suunnaltanne, että se olisi ollut huono malli. En tiedä, onko tässä nyt tapahtunut joku ihmeellinen ajatuksen muutos matkan varrella, mutta en pysy, edustaja Häkkänen, nyt teidän ajatuksissanne mukana. Minun käsitykseni on se, että silloin kun ihmiset saavat äänestää suoraan, niin kansanvalta myös toteutuu paremmin kuin silloin, jos se kuntayhtymä toimisi edelleen niin, että epäsuorasti sinne valitut henkilöt jatkaisivat päättämistä. [Puhemies: Kiitoksia, aika!] Teidän rahoitusmallinne oli sen lisäksi vielä sellainen, että se ei ottanut huomioon... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä — Ben Zyskowicz: Eli ihmiset kaipaavat siis lisää hallintoa ja lisää vaaleja!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.31 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä edellä edustaja Häkkänen ja myös edustaja Purra tuntuivat unohtavan koko ajan sen tosiasian, että jos sote-uudistusta ei tehdä, kunnallisveron korotuspaineet nykyisissä kunnissa ovat erittäin korkeat halki koko maan, ehkä nyt Helsinkiä lukuun ottamatta. Tämä tosiasia nyt jotenkin kauniisti tässä unohtuu. Toivotan myös tervetulleeksi tutustumaan pienten kuntien terveyskeskuksiin, kun ne nyt kuulostavat niin täydellisiltä paikoilta näiden teidän puheenvuorojenne perusteella. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kohta niitä ei ole!] Tätä uudis-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

tustahan tehdään nimenomaan sen takia, että siihen rakennukseen, josta te nyt puhutte, arvoisat perussuomalaiset, ei saada lääkäreitä, sinne ei saada hoitajia ja sinne ei saada viimeisintä osaamista ja laitteistoa terveydenhuollon järjestämiseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eli suljetaan!] Sen takia tätä uudistusta nyt toteutetaan, sen takia, koska pienissä kunnissa ikääntyvästä väestöstä johtuen nämä kustannukset ovat kasvaneet, on jouduttu leikkaamaan kouluista, kulttuurista, vapaa-aikatoimesta, kaikesta mahdollisesta. Sen takia tämä on tärkeää nyt [Puhemies: Kysymys!] siirtää suuremmille harteille.

Arvoisa puhemies! Kysynkin ministeri Kiurulta: mitenkä nyt siellä terveyskeskuksissa [Puhemies koputtaa] palvelut paranevat, ja kuinka niitä kehitetään?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.32 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oli minusta oivallinen kysymys, että kuka turvaa näiden pientenkin sosiaali- ja terveyskeskusten toiminnan jatkossa. Uskommeko me siihen, että tällä järjestäjäverkolla tämä olisi mahdollista, jos ei se nykyäänkään toimi? Emme usko, mutta täällä on syvä halu vieläkin siirtää Suomi vuosikymmeniä menneeseen ja sanoa, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] että kyllä tällä järjestelmällä voidaan mennä. [Aki Lindén: Ainoa ratkaisu!] Tässä järjestelmässä haasteena on se, että me ollaan menty hyvin amerikkalaiseen malliin jo siinä, että kyllä rahalla pääsee hoitoon, kun itse maksaa tai on vakuutus. [Välihuutoja oikealta] Tätä mallia täällä halutaan jatkuvasti edistää. [Ben Zyskowiec: Aivan! Te haluatte!] Oppositiolla ei ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin nykymalli. Nykymalli on yhdenvertaisuuden kannalta minusta aika epäyhdenvertainen malli, ja sen minusta edustaja tässä hyvin todisti. Meidän lähtökohtanamme on se, että jatkossa hoitoonpääsy paranee nimenomaan läpi Suomen ja myöskin päästään [Puhemies: Aika!] saamaan vaiva kuntoon. Se on olennaista. [Ben Zyskowiec: Näinköhän tässä käy?] — Sittenpähan nähdään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, olkaa hyvä. [Mari Rantanen: Kuka Rantanen?] — Edustaja Rantanen, Mari ensin.

16.33 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä sanoa, että niissä palveluissa todennäköisimmin käy niin, että pienistä kunnista ne terveyskeskukset lähtevät ja ne siirretään, keskitetään sinne maakunnan yhteyteen.

Arvoisa puhemies! Kansalaiset ovat erittäin huolestuneita palveluistansa, ja erityisen haavoittuvassa asemassa ovat erityisosaamista ja vaativia palveluita tarvitsevat vammaiset. Tähän mennessä näiden kansalaistemme palveluista ovat vastanneet kuntayhtymät, joiden jäseninä on ollut jopa kymmeniä kuntia ja joissa on ollut riittävä osaaminen palveluiden järjestämiseen myös erittäin haastaville asiakkaille. Nyt kuitenkin hallitus haluaa hajottaa nämä erityishuoltopiirit ja pilkkoo henkilöstön eri hyvinvointialueille. Moni pelkää, että samalla erityisosaaminen katoaa ja nykyään hyvin toimivien palveluiden jatkuvuus vaarantuu. Hyvä hallitus, mitä te vastaatte vammaisille ja heidän läheisilleen? Saavatko he asua jatkossakin kotikunnastaan riippumatta siinä asumispalveluyksikössä, jossa he ovat [Puhemies koputtaa] tähän asti asuneet [Puhemies: Kiitoksia, aika!] ja jossa he saavat tarvitsemansa palvelut ja tuen?

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.35 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta se kuva, jonka edustaja maalaa mahdollisuudesta esimerkiksi kehitysvammaisena valita omat palvelunsa, on mieltä musertava. Se ei ole siinä suhteessa edes nykyisen vammaispalvelun hengen mukaista, ja lähtökohtana tulee olla se, että näistä laadukkaista palveluista pidetään kiinni. Mutta me olemme täällä eduskunnassa keskustelleet useita vuosia siitä, voisiko esimerkiksi kehitysvammaisen valita myöskin paikan, joka on lähempänä kotia kuin näissä aika isoissa kuntayhtymissä keskitettyinä ne, joissa sitten asutaan. Tämä on minusta aivan olennainen kysymys käydä läpi hyvinvointialueilla, joita tulee olemaan 22: mikä on inhimillisintä tulevaisuudessa? Enkä lähtisi kyllä laskemaan, edustaja Rantanen, sen varaan, että teidän luomanne kuva on se ainoa inhimillinen ratkaisu. Siinä suhteessa oli hyvä, että eduskunnassa oli laaja lausuntokierros, jossa tätä asiaa pohdittiin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vastatkaa kysymykseen!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys sote-uudistuksesta (Piritta Rantanen sd)

Suullinen kysymys SKT 133/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Rantanen, Piritta, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.36 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä onkin ollut puhetta näistä aluevaaleista. Aluksi haluan kiittää kaikkia ehdokkaita ja äänestäjiä, jotka antoivat tänäkin vuonna arvokkaan panoksensa kuntavaaleissa. [Ben Zyskowicz: Oikein!]

Viittä vaille valmiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä seuraavana meillä ovat vuorossa aluevaalit. Sote-uudistus on tärkeä, sillä peruspalveluita siirretään siinä isompien hartioiden järjestämisvastuulle. Kunnat voivat uudistuksen jälkeen keskittyä ja investoida enemmän muihin kuntalaisille tärkeisiin asioihin. Haluaisinkin kysyä oikeusministeri Henrikssonilta: hyvinvointialueet kun ovat jatkossa paljon vartijoina, niin mitä voimme tehdä, että ihmiset osallistuvat aktiivisesti aluevaaleihin ja että kuntalaisten ääni tosiasiallisesti kuuluu sote-asioista päätettäessä myös tulevaisuudessa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.37 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä meillä on yhteinen haaste, ja toivonkin, että kaikissa puolueissa ruvetaan miettimään sitä, millä tavalla saadaan äänestäjät vielä paremmin liikkeelle.

Oikeusministeriössä on jo ryhdytty toimenpiteisiin, mitä tulee tuleviin hyvinvointialueiden aluevaaleihin. Siellä tullaan panostamaan viestintään, sitä tehdään poikkihallinnollisesti. Meidän pitää yhdessä viestiä siitä, että on uudet vaalit tulossa ja että on tärkeätä käydä niissä myös äänestämässä. Sen takia on äärettömän tärkeätä myös, että meillä on kaikis-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

ta eduskuntapuolueista koostuva puoluesihteeriryhmä, joka myös saa osakseen miettiä niitä kysymyksiä, joilla me voidaan nostaa kansalaisten innokkuutta lähteä äänestämään. Meillä on myös jokaisella poliittisella puolueella tässä peiliin katsomisen paikka. Meidän on tehtävä enemmän, niin että ihmiset todella näkisivät, että äänellä on merkitystä [Puhemies koputtaa] ja äänestämällä voi vaikuttaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Huru, olkaa hyvä.

16.38 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pelastustoimen uudistuksen yhteydessä on sisäministeriön mukaan tunnistettu nykyisessä järjestelmässä oleva pelastustoimen rahoitusvaje, joka on viimeisimmän arvion mukaan 80 miljoonaa euroa. Tämän vajeen lisäksi pelastustoimen palvelutasopuutteet ja varallaolojärjestelmän muutostarpeet ovat tuomassa kustannuksiin nousupaineita. Kuitenkin samaan aikaan maakunnista tihkuu tietoa, joiden mukaan säästöjen saamiseksi ollaan esittämässä leikkauksia palvelutasoon ja asemaverkostoon, eli henkilöstöä ja paloasemia ollaan vähentämässä.

Arvoisa puhemies! Kysynkin ministeri Ohisalolta: miten hallitus varmistaa pelastustoimen rahoituksen ja resurssit hyvinvointialueilla, jotta taataan riittävät pelastustoimen palvelut ja sen myötä kansalaisten turvallisuus plus poliisit? [Eduskunnasta: Erittäin tärkeää!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo.

16.39 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset erittäin tärkeästä kysymyksestä. Tässä mallissahan raha tulee menemään näille hyvinvointialueille, jotka sitten päättävät sen käytöstä, ei ole siis korvamerkittyä rahaa. Tätä rahoitusta tullaan korottamaan, kuten eilen salissa on moneen kertaan todettu. Näin käy myös pelastustoimen rahoituksen osalta. [Petri Huru: Mutta ei korvamerkitty!]

Kuntien rahoitus pelastustoimen palveluille on tällä hetkellä puutteellinen. Tällä hetkellä lähien kunnissa tilanne on tämä: ei ole riittävästi palveluita tarjolla ihmisille. Se on valtava ongelma, ja myös sitä lähdetään tässä korjaamaan, joten jos kantaa nyt huolta rahoituksen riittävyydestä, niin sitten johdonmukaisuuden nimissä pitäisi olla huolissaan jo nykytilanteesta. Ja kaikille niille, jotka kunnissa voivat tähän vaikuttaa, suosittelen, että korotetaan sitä rahoitusta nyt siellä kuntatasolla, jotta sitten siirryttäessä hyvinvointialueille sitä rahoitusta varmuudella myös riittää.

Sote-ministerityöryhmä on päivittäin tunnistanut, että tähän resurssivajeeseen on jo nyt monilla alueilla reagoitu, esimerkiksi varallaolojärjestelmän korvaamiseen, ja tämä tulee näkymään [Puhemies koputtaa] myös tulevien hyvinvointialueiden rahoituksessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Myönnän vielä ensimmäisen kysymyksen esittäjälle, edustaja Juvoselle, kysymyksen, olkaa hyvä.

16.40 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Palataan ihan siihen perusasiaan, lääkärille pääsyyn. Perussuomalaisille on äärettömän tärkeää, että ihmiset pääsevät lääkärille kautta Suomen, asut missä tahansa. [Ben Zyskowitz: Ei kun tämä on rakenneuudistus!]

Kysyn teiltä nyt, kun hallitus puhuu hoitotakuusta ja siitä, että viikossa lääkärille: mielenterveyspalvelut ovat ontuvia tällä hetkellä, missä viipyy terapiatakuu?

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Kun Pekalla, 75 vuotta, on polvi kipeä, kuinka kauan kestää, että hän pääsee tässä uudessa sote-mallissa ja teidän lupaamanne ”viikossa lääkäriin” -kaavan mukaan terveyskeskukseen, saa sieltä lähetteen erikoissairaanhoidon sinne aluesairaalaan, pääsee tutkimuksiin ja saa polvensa kuntoon? Kansalaiset odottavat, kun te heille olette kertoneet, että viikossa lääkärille, ja tämä on se ydinkysymys. Ei meidän kannata puhua ennaltaehkäisystä terveydenhuollossa, jos ihmiset eivät pääse sitä pienen pientäkään vaivaa hoitamaan sinne lääkärille. Lupaatteko te nyt tässä salissa kaikille Suomen kansalaisille, [Puhemies: Aika!] että ihan oikeasti ihmiset pääsevät lääkärille viikossa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.41 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän asti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa on ajateltu, että pelkkä rakenneuudistus riittää. Kyllä sillä päästäänkin, mutta ei sillä loppuun asti päästä, [Ben Zyskiewicz: Ei sillä hoitoon päästä!] ja siksi hallitus päätti hallitusohjelmaneuvoittelussa, että toisin kuin tässä pitkässä haavassa, me pyrimme nyt siihen, että myös sisältöuudistusta tehdään. Ja sen ajuri tarvitaan, kuten tässä edustaja kysyy, seitsemän päivän hoitotakuu, joka on jo hallitusohjelmaan kirjattu. Se tullaan sisältöuudistuksen ajurina toteuttamaan, jotta myöskin hyvinvointialueilla tulee olemaan velvollisuus vakavasti pitää huolta siitä, että ihmiset pääsevät heti hoitoon. Tässä kokonaisuudistuksessa, olipa kysymys sisällöstä tai rakenteista, painopiste laitetaan perustasolle, vuosiksi painopiste perustasolle, jotta sinne hoitoon päästäisiin. Mutta ilman tätä ajuria tämä ei tule onnistumaan, koska silloin ei ole viimeistä sanaa sanottuna, että tämä on tehtävä. [Puhemies koputtaa] Siksi sinne hoitoon pääseminen ja [Puhemies: Kiitoksia!] hoidetuksi tuleminen on a ja o ja tämä esitys tullaan antamaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys maahantulorajoitusten purkamisesta (Sari Multala kok)

Suullinen kysymys SKT 134/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mennään seuraavaan kysymykseen. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.42 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Suomessa on onnistuttu koronarajoituksissa pääosin hyvin. Siitä kiitos kuuluu erityisesti suomalaisille mutta myös hallitukselle ja alueiden päättäjille.

Yhdessä kysymyksessä hallitus on kuitenkin kompuroinut pahasti. Ensin kesti aivan liian pitkään saada rajat kiinni ja estää koronan ja sen erilaisten muunnosten saapuminen Suomeen. Nyt hallitus ei saa rajoja auki ja matkustamista terveysturvallisesti käyntiin.

Helsinki-Vantaan lentokenttäalue muodosti ennen koronaa 4 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta ja työllisti kymmeniätuhansia ihmisiä, välillisesti jopa 100 000. Vantaan

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

työttömyys on tuplaantunut tässä vuoden aikana 7—8 prosentista 15:een, ja lentokenttä-alue on tässä suurin yksittäinen tekijä. Lentokenttäalueella on siis suuri merkitys koko Suomen talouden kannalta.

Matkailua ollaan nyt Euroopassa asteittain avaamassa, mutta Suomessa hallitus näyttää kulkevan vastavirtaan. Ministeri Ohisalo, matkailun avaamisessa on kyse merkittävästä asiasta koko Suomen taloudelle ja työllisyydelle. Miten aiotte sallia terveysturvallisen matkustamisen ja avata rajoja [Puhemies: Aika!] myös muulle kuin välttämättömälle työmatkaliikenteelle?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

16.44 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri tänään valtioneuvoston istunnossa olemme yhdessä päättäneet siitä, että työmatkaliikenne koko Schengen-alueella vapautuu hyvin pian, ja tämä tulee helpottamaan erityisesti Ruotsin ja Viron osalta työmatkaliikennettä. Tässä on moni vaikkapa virolainen työntekijä elänyt todella vaikeassa tilanteessa, erossa omasta perheestään pidemmän aikaa, ja tämä on ollut vaikea, valitettava tilanne. Palautan toki mieliin sen keskustelun, joka aika monesti on käyty tässä salissa, ei niin kauan aikaa sitten, kun täältä on huudettu, kuinka rajat vuotavat. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Hallitus on tehnyt erittäin paljon tärkeää työtä siinä, että rajojen terveysturvallisuutta on STM:n ja SM:n yhteisellä työllä vahvistettu jatkuvasti niin, että ihmisiä on testattu, on pidetty rajarajoitukset siellä, missä niitä tarvitaan. Nyt on ihan selvää, että osana tätä päätöstä on tärkeää myös se, että esimerkiksi täysin rokotettujen ihmisten liikkuminen Schengen-alueella tullaan täysin vapauttamaan. Jos ihminen on saanut kaksi piikkiä, niin hän voi liikkua vapaasti, [Puhemies koputtaa] tulla vaikkapa matkailemaan Suomeen. [Puhemies: Aika!] Tämä tulee helpottamaan matkailualan tilannetta paljon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

16.45 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Matkustamisen lähtökohtana on tietenkin oltava terveysturvallisuus. Siksi yleiseurooppalaisena linjana on, että terveystarkastus tai todistus koronarokotuksista tehdään lähtömaassa. Näin voidaan varmistaa se, että matkustettaessa yleisellä liikennevälineellä matkustetaan terveenä.

Hallituksen lausuntokierroksella ollut esitys on estämässä matkailun elpymistä ja aiheuttamassa mittavia käytännön ongelmia rajoilla. Esitys voi toteutuessaan jättää tuhannet ihmiset työttömyyteen ja tehdä tyhjiksi Finnairin ja Helsinki-Vantaan suunnitelmat lentoaseman asemasta Euroopan johtavana porttina Aasiaan. Suomella ei ole kapasiteettia testata kaikkia matkailijoita tai tarkastaa heiltä todistuksia rajojensa sisäpuolella, varsinkaan jos testaajien tai tarkastajien on oltava terveydenhuollon ammattilaisia.

Arvoisa puhemies! Kysyisinkin ministeri Kiurulta: olettehan hallituksessa korjanneet lausuntokierroksella olleen esityksen puutteet, niin että eduskunta pääsee pian siirtämään Suomen eurooppalaiseen käytäntöön, [Puhemies: Aika!] jossa matkustetaan terveenä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

16.46 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn edustajan käsitykseen siitä, että ihmisten pitää päästä liikkumaan ja se pitää tehdä terveysturvallisesti. Nyt kysymys on sitten siitä, kuka sen terveysturvallisuuden määrittelee. Ja tästä Multalan kysymyksestä saattaa tulla viite siihen, että voisi arvioida muitakin seikkoja terveysturvallisuuden määrittelyssä kuin terveysturvallisuutta itsessään. Ja tähän se haaste onkin tässä yhteiskunnassa, noudattammeko me terveysturvallisia käytäntöjä vai minkälaisia riskejä otetaan.

Me olemme tehneet tähän raja-HE:hen eli rajaa koskevaan hallituksen esitykseen muutoksia, ja huomenna on tarkoitus antaa tämä esitys, jotta saadaan myöskin sillä puolella varauduttua siihen isoon kuvaan, joka tänään muuttui, eli käytännössä myös turistit ovat jatkossa tulossa.

Kuka testaa? On sanottu siitä, voidaanko se tehdä vain rajanylityspaikoilla vai voisiko myöskin koko sote-väki [Puhemies koputtaa] osallistua tähän — [Puhemies: Aika!] molemmat mallit ovat tärkeitä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.47 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä, ministeri Kiuru, sanoitte ikään kuin jonkinlaisena uutisena tai yllätyksenä, että voidaanko tässä todella joutua arvioimaan muitakin tekijöitä kuin puhtaasti terveysturvallisuutta eli koronan leviämistä. Totta kai. Kaikkihan me tiedämme, että koko vuoden on jouduttu arvioimaan sitä, missä kohtaa menee raja, jos aiheutamme sillä Vantaan työttömyyden kaksinkertautumisella tai matkailun kymmenientuhansien, sadantuhannen työttömyydellä enemmän kohtaloita, joissa tulee pitkäaikaista syrjäytymistä ja terveyshaittoja, kuin koronalla. Silloin kun tilanne oli paha eikä rokotuksia ollut kellään, Suomi oli Euroopan hitaimpia rakentamaan pakolliseen testaukseen perustuvan mallin. Monessa muussa onnistuttiin. Ja nyt näyttää siltä, että kun tilanne on parantunut ja rokotuksia on laajalti ja meillä olisi euroopalainen koronatodistus 1.7. käytössä, niin Suomi on Euroopan hitaimpia ottamaan tämän yhteisesti sovitun tavan käyttöön. Kysynkin vielä täsmällisemmin pääministeriltä: jääkö meillä nyt todella eroja siihen EU:n vihreän koronapassin käyttöön, ja jos jää, niin miksi ihmeessä otamme [Puhemies: Aika!] sen riskin suomalaisten piikkiin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo.

16.49 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan vielä sen, minkä sanoin äsken, eli tänään valtioneuvoston yhteisillä päätöksillä on mahdollistettu se, että ihmiset Schengen-alueelta, jotka ovat saaneet täyden rokotussetin — toisaalla riittää yksi piikki, toisaalla tarvitaan kaksi — pääsevät liikkumaan vapaasti Suomeen. [Kai Mykkäsen välihuuto] Tämä tulee helpottamaan matkailualan tilannetta ja koko Suomen palvelusektoria ja vapauttaa yleisesti meitä takaisin siihen Schengen-alueen vapaan liikkuvuuden tilanteeseen. [Kai Mykkäsen välihuuto] Tämä päätettiin nyt tänään, ja samaan aikaan totta kai valmistellaan STM:n puolella sitä passia, joka sitten myös tulee helpottamaan. Mutta nyt jo teimme päätöksen, että rokotetut ihmiset pääsevät tänne matkustamaan.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

16.49 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen vastaukset eivät valitettavasti vakuuta. Matkailu on ollut Suomelle todella tärkeä kasvuala viime vuosina. Esimerkiksi Lapissa pelkkä suora matkailutulo on viime vuosina ollut miljardi euroa, ja siitä tulee 70 prosenttia ulkomaalaisilta asiakkailta. Vuoden 2020 maaliskuusta lähtien kansainvälinen vapaa-ajanmatkustus on ollut täysin pysähdyksissä. Normaalisti matkailu työllistää pohjoisessa noin 10 000 henkilötyövuoden verran. Lapin ihmisille kansainvälinen matkailu on aivan elintärkeää, eikä sitä voi korvata millään. Siksi on välttämätöntä, että vapaa-ajanmatkustus avataan ja Suomi noudattaa siinä EU:n yhteistä matkustuslinjausta. Tämä on mahdollista tehdä terveysturvallisesti kokoomuksen esittämällä tavalla, ja se tulee tehdä mahdollisimman pian, jotta myös työllisyys ja talous saadaan elpymään. Arvoisa pääministeri, eikö hallitus näe, että matkailualan ihmisillä on hätä toimeentulostaan ja alan tulevaisuudesta? Päätöksiä olisi pitänyt jo tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.51 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä matkailua avataan. Viimeksi tänään olemme tehneet päätöksiä, ja kyllä myös turismin osalta matkailua avataan. Ja aivan keskeistä tässä on tietenkin rokotusten edistyminen. Kun rokotukset edistyvät Suomessa, kun rokotukset edistyvät Euroopassa, kun rokotukset edistyvät maailmalla, niin sitä kautta pääsemme jälleen normaalimpaan kanssakäymiseen niin yhteiskuntien sisällä kuin myös matkustamisen osalta. Eli kyllä, matkailua avataan, ja uskon siihen, että ensi sesonki tulee olemaan paljon parempi sen vuoksi, että entistä isompi osa väestöstä on rokotettu. Ja kun on saanut koko rokotesarjan, niin silloin on mahdollista vapaasti matkustaa. [Ben Zyskowitz: Sehän oli hallituksen mielestä yhdenvertaisuuden vastaista! Mites tämä nyt on mahdollista?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Rantanen, Mari, olkaa hyvä.

16.51 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että matkailuala on pulassa koronan takia, ovat myöskin ravintola- ja tapahtuma-ala. Katselin tänään viimeksi valtioneuvoston exit-strategiaa, jossa kuvataan leviämisvaihe ja kiihtymisvaihe ja perustaso, mutta jäin kyllä pohtimaan nyt, kun sitä katselin uudelleen, että siellä ei ole lainkaan sellaista kohtaa, jossa ei olisi tasoa ollenkaan. Suomessa on erittäin erityyppisiä tilanteita näiden tartuntojen kanssa, ja pidän vähän erikoisena, jos me jäämme joka tapauksessa roikkumaan tänne koronan jollekin tasolle. Missä kohtaa tulee sitten se tilanne, että ei ole tasoa lainkaan ja meidän elinkeinot voivat ryhtyä elpymään? [Aki Lindénin välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.52 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän epidemian hallinnan näkökulmasta aivan olennaista on se, missä vaiheessa rokotekattavuus on sellainen, että näistä tasoista voidaan luopua. Yhdyn kyllä myös siihen edustajan kysymykseen, onko sellainen aika edessä, ja itse ainakin ajattelen, että on.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Milloin se on? Seuraavaksi tullaan päivittämään hybridistrategia juhannusviikolla ja päivituksen jälkeen sama uudelleen elokuussa. Silloin voidaan arvioida sitä, onko koko tuolle työlle otettavissa tällainen aivan uudenlainen lähtökohta. Tässä vaiheessa en uskalla luvata, ennen kuin sosiaali- ja terveysministeriö ja THL ovat esittäneet nämä asiantuntijanäkemykset, kuinka nopeasti se on mahdollista saavuttaa, mutta rokotekattavuuden näkökulmasta hybridistrategian päivittäminen ja tasojen poistaminen ovat aivan varmasti edessä, jos oikein onnistutaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys maahantulorajoitusten purkamisesta (Veronica Rehn-Kivi r)

Suullinen kysymys SKT 135/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ledamot Rehn-Kivi.

Keskustelu

16.53 **Veronica Rehn-Kivi r:** Arvoisa puhemies, värderade talman! EU:lla on suuri merkitys ja arvo Suomelle ja meille RKP:ssä. Vapaa liikkuvuus ja vapaa kauppa ovat tehneet Suomesta yhä vahvemmin osan Eurooppaa.

Koronan aikana Euroopan maat ovat toimineet paljon myös itsenäisesti, mutta samalla on kriisin aikana pyritty vahvistamaan myös yhteistyötä. Nyt pandemian seurauksena on EU-tasolla hyväksytty EU:n koronarokotustodistus, joka otetaan käyttöön myös Suomessa ensi viikolla.

Nu kommer vi från och med nästa vecka att ha ett EU-coronavaccinintyg. Finland har lyckats få ner smittotalen och vi har igen bättre förutsättningar att klara av eventuella smittkejdor.

Arvoisa ministeri Ohisalo, edistämmekö nyt varmasti vapaata liikkumista ja yhteistä rajapolitiikkaa Euroopassa, jotta voimme palata takaisin aikaisempaan tapaan toimia ja liikua?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

16.54 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Tack för en bra fråga. Tämä koronapassi ei toki kuulu sisäministeriön tontille vaan sosiaali- ja terveysministeriölle, mutta omalta tontiltani voin sanoa sen, mitä tässä jo äsken totesin, että otamme jo askelia etukenossa ennen tämän todistuksen saamista, eli rokotettujen maahan-tulo on mahdollista. Ehkä myös edelliseen keskusteluun edustaja Mykkäselle vielä se, että kaikki rokotetut henkilöt Schengen-alueelta, eivät vain työmatkalaiset vaan kaikki, saavat

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

matkustaa. Eli mitä parempi rokotekattavuus eurooppalaisittain on, sitä paremmin tänne päästään myös vaikkapa matkailemaan jo nyt kesän aikana.

Hallitus on tehnyt työtä sen eteen, että terveysturvallisesti voidaan avata Suomea, että myös Suomen sisällä voidaan sitten mahdollisimman paljon mahdollisimman nopeasti avata elämää. Rajoilla meidän pitää pitää huoli jatkossakin siitä, että terveysturvallisia toimia on. Samaan aikaan nostatte erittäin tärkeän pointin siitä, että Schengenin vapaa liikkuvuus täytyy jatkossakin pystyä turvaamaan, ja tästä Euroopan komissio on tehnyt uuden esityksen, [Puhemies: Aika!] kuinka Schengeniä uudistetaan tämän kriisin jälkimaininkeissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie, olkaa hyvä.

16.55 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän lentokentät ja satamat ovat tosiaankin Suomen viennin ja talouden ja matkailun tuotantolaitoksia. Tosin viimeiset puolitoista vuotta kävely niillä on ollut kuin huopatossutehtaalla. Itse olen tehnyt sitä viikoittain.

Eilen otti minuun yhteyttä Suomen kansalainen, joka oli tulossa Bangkokista takaisin Suomeen siirtyäkseen tänne töihin. Hänellä oli mukanaan negatiivinen testi, joka oli alle 72 tuntia ennen lentoa lähtöä otettu. Testitulokset ei kelvannutkaan, koska määräykset olivat muuttuneet kuulemma viime viikon lopulla. Ohjeet olivatkin muuttuneet, että se pitää olla 72 tuntia ennen kuin hän on saapunut Suomeen, eli hän testinsä oli tavallaan vähän liian aikaisin otettu. Liput menivät uusiksi, ja piti yöpyä Bangkokin lentokentällä ja niin edelleen.

Tuntuu oudolta, että mistä tämä [Puhemies koputtaa] muutos on tullut. [Puhemies: Kysymys!] Kysynkin ministereiltä: onko tässä tapahtunut jotain muutosta, ja mikä on nyt sitten tämän tulevan raja-HE:n [Puhemies: Kiitoksia!] osalta lentomatkustamisen tuntimäärä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru.

16.57 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän tapaukseen en pysty näin nopealla kuulopuheella ottamaan suoraan kantaa. Tämä voi johtua siitä, että THL on jälleen päivittänyt näitä rajamuodollisuuksiin liittyviä ohjeita. Mutta tämä esimerkki, jos oikein äsken ymmärsin, ei voi johtua siitä. Mutta kun äsken kuulin niin nopeasti, niin katsotaan sitä vaikka yhdessä, mistä tässä on voinut olla kysymys.

Mutta lähtökohta on siis se, että totta kai meidän täytyy reagoida heti terveysturvallisuuden muuttuessa ja myöskin matkustajavolyymien muuttuessa. Ja nythän on haettavissa tässä yhdessä sellainen tie, jolla tätä liikkuvuutta edistetään ja pidetään huolta siitä, että myös terveysturvallisesti sitä voidaan tehdä. Ja se on a ja o Suomessa menestymisen kannalta, että nämä molemmat kulkevat käsi kädessä. Meidän täytyy kaikessa toiminnassa ottaa huomioon vaikutukset, mutta kun me puhumme terveysturvallisuutta koskevista esityksistä, niin meidän täytyy kuulla terveysturvallisuudesta myös asiantuntijoita, jotka tuolla rintamalla työskentelevät, ja [Puhemies koputtaa] THL on meillä [Puhemies: Kiitoksia!] se laitos, joka tätä tekee.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä edustaja Multalalle, alkupe-
räisen kysymyksen esittäjälle, puheenvuoron. — Olkaa hyvä.

16.58 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä kuulla, että huomenna saamme eduskuntaan esityksen, joka toivottavasti helpottaa nyt matkustamista. Haluaisin kuitenkin tuoda esiin sen, että meidän olemme tässä jo myöhässä, valitettavasti. Matkailun avaamisessa on kyse siitä, että meidän lentoyhtiömme voivat, kun esimerkiksi matkailu Aasiaan vapautuu, sieltä varata paikkoja, ikään kuin arkikielellä puhuttaessa, jotta he voivat sitten uudelleen avata ja synnyttää niitä reittejä, joita oli ja joihin kasvu oli tarkoitus suunnata tulevaisuudessa. Nyt jos vasta kesän jälkeen tai loppukesästä pääsemme siihen tilanteeseen, että näin voidaan toimia, muut ovat jo ehtineet meitä ennen. Suomi on se paikka, josta Euroopasta tulisi lentää Aasiaan myös ilmastosyistä, koska reitti on lyhin, ja se on Suomen talouden kannalta ja kaikkien suunnitelmien kannalta Helsinki-Vantaan osalta se lähtökohta, josta nyt on lähdetty. Arvoisa hallitus, ehkä pääministeri, ymmärrätkö sen, että nyt tällä asialla on kiire [Puhemies koputtaa] ja tämän esityksen, joka eduskuntaan tulee, on oltava järkevä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin. [Sanna Marin: Asia kuuluu ministeri Kiurulle!] — Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.59 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan sinne Finaviaan tai Finnairiin asti oma toimivaltani ei ulotu, mutta vastaan yleisellä tasolla tähän kysymykseen.

Minusta on tärkeää, että meillä on samat pelisäännöt Suomessa, niin että me tiedämme, mitä tässä tavoitellaan, ja sen takia tätä rajalakia jälleen uudistetaan, jotta me saisimme tuoreimpien pelisääntöjen mukaan myöskin omat terveysturvallisuuskäytännöt käyttöön, ja tästäkin siinä on kysymys. Olen itse hoputtanut tämän lain tänne saamista juuri siitä näkökulmasta, että nämä olisivat kunnossa, ja saimme lopulta maanantaina tämän tuonne käännöksiin ja sitä kautta myöskin KUTHANEKiin, ja olen tyytyväinen siihen, että saamme nyt perjantaina nämä käännökset valmiiksi ja tämän esityksen tänne annettua. Sen jälkeen eduskunta tarkastelee tätä kokonaisuutta ja katsoo myös sitä, miten terveysturvallisuus tässä on varmistettu.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Haluan kiittää edustajia tästä äskeisestä keskustelusta. Erittäin hyvin pysyttiin minuutin aikatauluissa, ja välihuudot olivat kohteliaita.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaista kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 97/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 18/2021 vp

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 18/2021 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 16.6.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

Pyydän ministereitä ja kaikkia muitakin, jotka eivät osallistu tähän käsittelyyn, siirtymään salista ulos.

2 §

Veikko Vallin ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen pykälämuutosehdotuksen 2 §:ään.

Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Vallinin tekemää ehdotusta.

Veikko Vallin ehdotti Minna Reijosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Veikko Vallinin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 31, ei 22; poissa 146 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

5 §

Veikko Vallin ps: Arvoisa puhemies! Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaisen pykälämuutosehdotuksen 5 §:ään.

Minna Reijonen ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Vallinin tekemää ehdotusta.

Veikko Vallin ehdotti Minna Reijosen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Veikko Vallinin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 23; poissa 144 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 97/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hanna Sarkkisen vapautuspyyntö suuren valiokunnan varajäsenyydestä, sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenyydestä, työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan varajäsenyydestä sekä Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 26/2021 vp

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 18.6.2021 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 18.6.2021 kello 10.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 265/2020 vp

Lakialoite LA 17, 78/2020 vp

Toimenpidealoite TPA 7, 119/2020 vp

Kansalaisaloite KAA 9/2020 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 19/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 19/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.04 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Keskustelu sähkönsiirtohintojen tasosta on jatkunut pitkään eikä syyttä. Kuten talousvaliokunnan mietinnössä on todettu, sähköjakelun hinnat kotitalouksille ovat nousseet 2010-luvulla selkeästi sekä nimellisesti että reaalisesti. Suomalaisen kuluttajan maksettava siirtohintaa on noussut keskimäärin lähes 50 prosenttia, ja vihdoinkin — vihdoinkin — sähkönsiirtohintoihin puututaan.

Viime vuoden tammikuussahan hallitus antoi lakiesitysluonnoksen sähkönsiirtohintojen hillitsemiseksi. Tuolloinen esitys oli torso. Esitys ei puuttunut lainkaan siihen ratkaisevaan asiaan eli sähkönsiirtohintojen valvontamalliin, joka määrittää kuluttajien maksettavaksi tulevien siirtohintojen tason ja verkkoyhtiöiden saaman tuoton. Lakiluonnos olisi siis antanut jatkoa tämän valvontamallin ongelmakohdille.

Tästä syystä laadimme viime keväänä lakialoitteen vaihtoehdoksi ja hallituksen kirittämiseksi. Esitimme lakimuutoksia, joiden seurauksena sähköverkkoyhtiöiden tuottoja leikataan. Esitimme muun ohella, että lakiin kirjataan yleiset periaatteet kohtuullisuuden ja valvontamallin sisällöstä ja että hinnankorotuskattoa kiristetään. Vastaavia muutoksia esitettiin syksyllä jätetyssä kansalaisaloitteessa.

Kokoomuksen lakialoitteen jälkeen hallitus muutti esitystään siten, että hintojen valvontamalliin puututaan. Haluan tästä hallitusta kiittää ja kiitän myös talousvaliokuntaa hallituksen esityksen, lakialoitteidemme sekä kansalaisaloitteen perusteellisesta käsittelystä.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti hallituksen esitys ja sille hyväksynnän antava talousvaliokunnan mietintö eivät puutu sähkönsiirtohintoihin vieläkään riittävän tehokkaasti. Valiokunnan saamien asiantuntija-arvioiden mukaan olisi perusteltua säätää lailla kohtuullisen hinnoittelun valvontamallin yleisistä periaatteista. Hallituksen esityksessä valvonta-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

malliin ja verkkoyhtiöiden saamaan tuottoon ei puututa suoraan pykälätasolla. Hallituksen esitys sisältää siten oikeusvarmuuden kannalta riskin. Jos Energiavirasto, joka valvoo verkkoyhtiöitä, tekee hallituksen esityksen mukaisten säännösmuutosten perusteella muutoksia tuotonlaskentamalliin kesken valvontajakson ja sähköverkkoyhtiöt valittavat näistä muutoksista, valvontamallimuutokset eivät välttämättä pysy tuomioistuimessa.

Talousvaliokunnan saama asiantuntija-arvio puoltaa sitä, että lakialoitteessa ja kansalaisaloitteessa esitetty keino säätää lailla yleisistä periaatteista kohtuullisen hinnoittelun valvontamallin sisällölle olisi EU:n sähkömarkkinasääntelyn rajoissa mahdollinen. Vastaavaan ratkaisuun ovat päätyneet muun muassa Ruotsi ja Itävalta. Valiokunnalle annettussa asiantuntijalausunnossa on tuotu esille, että hallituksen esityksessä on tulkittu EU:n sähkömarkkinasääntelyä riskiaversiivisella tavalla ja että sähkömarkkinadirektiivi ja sitä koskeva EU:n oikeuskäytäntö sallivat kansalliselle lainsäätäjälle enemmän liikkumavaraa kuin mitä hallituksen esityksessä on tuotu esille. Perustuslakivaliokuntakin on lausunnossaan todennut, ettei hallituksen esityksen tulkintaa sääntelyviranomaisen riippumattomuuden ja lailla säätämisen vaatimuksen välisestä suhteesta välttämättä voida pitää perusteltuina EU-oikeuden näkökulmasta.

Kohtuullisen hinnoittelun yleisistä periaatteista säätäminen lailla antaisi Energiavirastolle mahdollisuuden puuttua myös sellaisiin kohtuullisen hinnoittelun laskentamallin osatekijöihin, joihin hallituksen esityksen johdosta ei kesken valvontajakson voida puuttua. Hallituksen esityksessä esiin tuotujen muutosten lisäksi vastalauseessa esitetyn lakitasoisen sääntelyn avulla olisi mahdollista puuttua myös verkkoyhtiöille sallitun tuottoasteen korkean oman pääoman tuotto-osuuteen sekä kiinteään pääomarakenteeseen. Asiantuntija-arviot puoltavat näitä muutoksia valvontamalliin hallituksen esityksessä esitettyjen mahdollisten muutosten lisäksi.

Hallitus on esittänyt sähkönsiirron jakelumaksujen korottamisen enimmäismäärän laskemista 15 prosentista 8 prosenttiin, ja se on ollut nyt valiokunnankin kanta. Kuitenkaan valiokunnalle ei ole esitetty nähdäkseni kestäviä perusteita, miksi tätä rajaa ei voisi laskea 5 prosenttiin kuten olemme esittäneet. Myöskään perustuslakivaliokunnan lausunnosta ei voida johtaa sitä, ettei tiukempi korotuskatto olisi valtiosääntöisesti mahdollinen.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen ja valiokunnan enemmistön kannassa vakavin virhe on se, että sähköverkkoyhtiöille annetaan siirtymäsäännöksessä ylimääräinen hinnankorotusmahdollisuus pidentämällä käynnissä olevan valvontajakson alijäämän tasotusjaksoa neljällä vuodella. Yhdistettynä voimassa olevan lain sääntelyyn tasotusjakson pidentämismahdollisuus on jopa 12 vuoden pituinen, jolloin sähköverkkoyhtiöt voivat periä nyt keräämättä jääneen noin miljardin euron tuottopotin kuluttajilta. Tätä tasotusjakson pidentämistä ei voida mitenkään perustella kuluttajien ja suomalaisten yritysten edulla, vaan se heikentää mahdollisista valvontamallin muutoksista johtuvia hyötyjä kuluttajille. Sähkönkäyttäjää edustavat järjestöt ovat kritisoineet alituottojen tasotusjakson pidentämistä. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan lainsäätäjällä on luonnollisten monopolien sääntelyssä myös hinnoitteluperusteiden osalta — mukaan lukien sääntelyn taannehtivuus — laaja liikkumavara. Miksei tätä liikkumavaraa haluttu hyödyntää nyt esitettyä laajemmin suomalaisten kuluttajien ja yritysten eduksi?

Arvoisa puhemies! Sähkönsiirtohintojen nousun hillitsemiseksi olisi syytä hyödyntää myös poikkeuksia säävarmuusvaatimuksista. Haja-asutusalueiden asukkaille olisi säädettävä mahdollisuus poiketa vapaaehtoisesti säävarmuuden laatutasosta verkkoyhtiöiden maksamaa korvausta vastaan. Noin joka viidennellä haja-asutusalueiden asunnoista on jo-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

kin hankittu myrskyvalmius, kuten aggregaatti. Vastalauseessa esitetyssä säävarmuuspalvelussa kuluttaja voisi myydä omaa varautumista verkkoyhtiölle sen sijaan, että verkkoyhtiö tekee mittavia investointeja, kuten maakaapelointia.

Hallituksen esitys rajaisi myös kuluttajien ja yrittäjien mahdollisuuksia tuottaa sähköä paikallisessa energiayhteisössä. 2 megavolttiampeerin tehoraja on keinotekoinen, eikä sitä perustella lainkaan. Valiokunnan saaman asiantuntija-arvion mukaan tehoraja tulee estämään uusien innovaatioiden hyödyntämistä sekä rajoittamaan esimerkiksi maatilojen mahdollisuuksia yhteiseen sähköntuotantoon. On todella harmi, ettei hallituspuolueilla riittänyt rohkeutta poistaa tehorajaa asian valiokuntakäsittelyssä.

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen 2 mukaiset pykälämuutokset.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

17.11 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Sähkönsiirron kohtuuttomat hinnat ja hinnankorotukset ovat olleet aivan oikeutetusti suomalaisten puheenaiheena jo pitkään. Kiitän hallitusta siitä, että se ohjelmansa mukaisesti toi eduskuntaan esityksen, joka tulee merkittävällä tavalla hillitsemään sähkönsiirron hintoja ja laskemaan niitä valtaosalla suomalaisista. Hyvä hallitusohjelma etenee näin myös sähkönsiirtohintojen suitsimisen kohdalla.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen vaikutukset sähkönsiirtohintoihin näkyvät hiukan eri aikaan riippuen siitä, minkä jakeluverkkoyhtiön alueella asuu. Joillakin hinta voi pudota jo tänä vuonna ja toisilla taas useampien vuosien kuluttua.

Lakimuutos painaa jarrua myös hintojen nousulle. Jatkossa kertakorotus voi olla vain puolet nykyisestä, ja yhtiöiden korkeinta sallittua tuottoa lasketaan.

Sähkönsiirtohintojen kasvua siis hillitään ja hinnat käännetään aivan oikein laskuun. Talousvaliokunta toteaa mietinnössään, että muutosten tarkoituksena on merkittävästi leikata sähkönsiirtohintojen tasoa ja korotuskattoa. Samalla pyritään kuitenkin huolehtimaan sekä taajamien että haja-asutusalueiden verkkojen uusimisesta ja palvelujen turvaamisesta yhteiskunnan ja asiakkaiden vaatimusten mukaisesti. On erittäin hyvä ja tärkeää, että on huomioitu se, että sähkö on niin kansalaisten kuin yritysten ja koko yhteiskunnan perustarve. Siksi on äärimmäisen tärkeää huolehtia paitsi hintojen kohtuullisuudesta myös sähkön toimitusvarmuudesta.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä huomioidaan hyvin nämä molemmat. Hintojen kurissa pitämisen lisäksi halutaan turvata myös sähköverkkojen hyvä toimitusvarmuuden taso. Verkkojen rakentaminen ja vahvistaminen tulee tehdä aiempaa kustannustehokkaammin. Kaapeloinnin sijaan tulee käyttää muita menetelmiä, jos ne ovat kustannustehokkaampia.

Lakimuutos vaikuttaa hintoihin erityisesti kahden muutoksen kautta. Ensinnä siirtomaksujen vuotuista korotuskattoa lasketaan nykyisestä 15 prosentista 8 prosenttiin, ja toiseksi jakeluverkkoyhtiöiden sallittu tuotto on jatkossa 4 prosenttia, kun nyt se on lähes 6 prosenttia.

Arvoisa puhemies! Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa. Näiden tulevien muutosten vaikutusta on tärkeää seurata ja tehdä tarvittaessa uusia

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

muutoksia, mihin myös talousvaliokunta kiinnittää huomiota. Kiitän talousvaliokuntaa huolellisesta mietinnöstä ja hallitusta tästä hyvästä esityksestä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Koponen, Ari, olkaa hyvä.

17.14 Ari Koponen ps: Puhemies! Ehdotettua sääntelyä on valmisteltu varsin pitkään, ja uudistuksille on laaja yhteiskunnallinen tarve. Tätä heijastavat useat asiaa koskevat eduskunta-aloitteet. Lukeudun myös itse tähän aloitteita tehneeseen ryhmään. Niillä ja kansalaisaloitteella on täysin sama tavoite eli sähkönsiirtohintojen hillintä.

Tällä hetkellä siirtoyhtiöt rahastavat kuin viimeistä päivää. On kohtuutonta, että teollisuutemme sähkövero on 14-kertainen ja kotitalouksien sekä palveluiden 19-kertainen EU:n minimitasoon verrattuna. Siirtohinnot ovat Suomessa monin paikoin jopa kaksinkertaistuneet kymmenen vuoden aikana. Tämä on myrkkyä pieni- ja keskituloisille kotitalouksille.

Puhemies! Valiokunnan saamien asiantuntija-arvioiden mukaan tulisi säätää hallituksen esitystä tiukemmasta hinnankorotuskatosta. Hallitus on tässä esittänyt sähkönsiirron ja -jakelun maksujen korotuksen enimmäismäärän laskemista 15 prosentista 8 prosenttiin. Nämä muutokset ovat kuluttajille vuositasolla hyvin mitättömiä. Työ sähkönsiirtohintojen hillitsemiseksi on siis oikeansuuntaista, mutta ongelman laajuuteen nähden tämänhetkiset toimet eivät yksinkertaisesti ole riittäviä. Valiokunnalle ei ole edes esitetty perusteita, miksi tätä rajaa ei voisi laskea esitettyä 8:aa prosenttia alemmas. Itse olen ehdottanut katoksi 4:ää prosenttia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.15 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Aivan heti tähän puheenvuoron alkuun haluan kannattaa edustaja Vestmanin tekemää esitystä vastalauseen 2 mukaisista pykälämuutoksista. Olisi erittäin perusteltua, että nämä tulisivat eduskunnan päätökseksi tämän lakimuutoksen osalta.

Arvoisa puhemies! Noin yleensä ottaen pidän erittäin tärkeänä sitä, että sähkönsiirtohintoja ja ennen kaikkea niiden jatkuvaa nousua lähdetään hillitsemään tällä lainsäädännöllä. Energia on määritelmänsä mukaan kykyä tehdä työtä, ja siinä mielessä energia on tietenkin yhteiskunnan kaikkien jäsenten kannalta aivan olennainen resurssi, johon pääsy täytyy olla turvattu tietysti sillä tavalla, että se on toimitusvarmaa mutta myös riittävän edullista.

Kyllä suomalaiset kotitaloudet ovat viime vuosina joutuneet kohtuuttoman kovalle kasvavien sähkölaskujensa kanssa. Tässä mielessä hallitus tietysti on liikkumassa esityksensä kanssa oikeaan suuntaan mutta riittämättömällä tavalla, ja siksi olisi erittäin perusteltua, että eduskunta toteuttaisi tämän lakiuudistuksen, jolla turvataan suomalaisten kotitalouksien ostovoimaa, edustaja Vestmanin esittämien vastalauseen 2 mukaisten pykälämuutosten kautta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen Mari.

17.17 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä on käsillä varsin merkittävä uudistus ja parannus, joka tulee hillitsemään sähkönsiirtohintoja, ja on tosi hienoa, että on

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

saatu uudistus nyt etenemään. On ehkä hyvä palata siihen, että tosiaankin luonnollisten monopolien sääntelyssä täytyy olla äärimmäisen tarkkana, ja vaikka aikoinaan tähän tilanteeseen päädyttiin, Kataisen hallituskaudella, niin on tietysti syytä muistaa, että tämän-tyyppisiä virheitä ei enää tehtäisi. Onkin tosi hyvä, että nyt tällä hallituskaudella näitä siten saadaan yhdessä korjattua.

Totta kai jokainen yritys toimii osakeyhtiölain mukaisesti ja ottaa sieltä markkinoilta sen tuoton, mikä on saatavissa ja minkä lainsäädäntö mahdollistaa, etenkin tällaisessa monopolitilanteessa, ja silloin kuluttajan suojana toimii lainsäädäntö. On äärimmäisen tärkeää tosiaankin, että tässä muistetaan aina se kuluttajanäkökulma ensisijaisesti.

Tämän lisäksi, että me hyväksyttiin tämä lakiesitys, tehtiin kolme lausumaa, jotka viitoittavat tätä jatkotyötä. Ensimmäinen niistä koskee sitä, että jatketaan tätä valmistelua, jossa kohtuullisen tuoton laskentaperusteita koskevaa sääntelyä tarkastellaan sähkömarkkinoita koskevan EU-lainsäädännön ja EU-tuomioistuimen tulevan oikeuskäytännön mahdollistamissa rajoissa. Sen lisäksi tehdään selvitys energiayhteisöjen muutostarpeista erillisenä selvitys- ja vaikutusarviointina. Tässä työssä on ollut mukana myös tutkijayhteisöä, professoreita, jotka ovat pohtineet eri keinoja myöskin sähkön siirron osalta, ja me ollaan kuultu näkemyksiä aika paljon, vähän erilaisiakin näkemyksiä on tullut tutkijoilta esiin, ja pidän kyllä tärkeänä, että myös tässä jatkotyössä kuullaan näitä näkemyksiä hyvin laajasti, ja olen ymmärtänyt, että näin on tarkoitus toimia.

Kiitoksia ministeriölle tästä erittäin merkittävästä lakihankkeesta, joka nyt saadaan tällä hallituskaudella hyväksytyksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.20 Eeva Kalli kesk: Arvoisa herra puhemies! Tätä uudistusta on tosiaan valmisteltu pitkään, ja kuten edustajakollegat täällä jo ovat todenneet, sitä on myös odotettu pitkään ja laajasti. Eli tälle uudistukselle on kyllä nähty tarve laajasti tässä yhteiskunnassa, mistä kertoo paitsi tämä esitetty sääntely myös lukuisat asiaa koskevat eduskunta-aloitteet ja asiaa koskeva kansalaisaloite. Kiitänkin vielä ministeri Lintilää ja ministeriötä esityksestä sekä talousvaliokunnan kollegoita asian huolellisesta käsittelystä ja tarkkaan punnitusta mietinnöstä. Nyt on tärkeää, että saamme uudistukset hyväksytyä ja ne ripeästi toimeenpantua.

Uudistuksen vaikutusten on arvioitu olevan mittavat. Talousvaliokunnan mietintö kuvaa näitä muutoksia, niiden syitä ja seurauksia kattavasti, mutta noston sieltä vielä esiin keskeiset kolme toimenpidettä, joiden kautta sähkönsiirtohintoja nyt saadaan suitsittua. Ne ovat ensinnäkin kustannustehokkuusvaatimus verkkojen kehittämisessä, toiseksi siirtomaksujen vuotuisen korotuskaton laskeminen nykyisestä 15 prosentista 8 prosenttiin ja kolmanneksi jakeluverkkoyhtiöiden sallitun tuoton laskeminen jatkossa 4 prosenttiin, kun se nykyisellään on lähes 6 prosenttia. Näiden toimenpiteiden jälkeen jakeluverkot voivat vuonna 2022 — eli jo ensi vuodesta alkaen — kerätä asiakkailtaan 350 miljoonaa euroa vähemmän kuin viime vuonna. Tällä on eittämättä vaikutuksensa jakeluverkkoyhtiöihin, sitä ei tietenkään voi kieltää, mutta ennen kaikkea heidän asiakkaisiinsa, niin kotitalouksiin kuin yrityksiin, mikä näkyy lopulta sähkölaskussa toivotulla tavalla ja parantaa samalla paitsi kotitalouksien ostovoimaa myös yritysten kustannuskilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Annan vahvan tukeni tälle mietinnölle, ja kiitokset valiokunnalle hyvästä työstä.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

17.22 Hilkka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies! Sähkönsiirron ryöstöhintoja laite-taan vihdoinkin kuriin. Pidän tätä esitystä merkittävänä ja iloitsen siitä, että se on tänään sa-lissa. Kiitos hallitukselle tämän monimutkaisen kokonaisuuden edistämisestä.

Ministeri Lintilä on valmistellut tämän sähkömarkkinalain muutoksen, jonka seuraukse-na verkkoyhtiöt voivat tulouttaa 350 miljoonaa vähemmän vuonna 2022 eli ensi vuonna verrattuna vuoteen 2020. Esityksen avulla hillintä tehdään niin nopeasti kuin mahdollista. Vaikka muutos viekin tovin, nähdäkseni siirtohinnat tulevat laskemaan koko Suomessa. Aikataulu riippuu siitä, minkä jakeluverkkoyhtiön alueella asuu.

Sähkölaskujen hintojen nousukierre alkoi pääministeri Kataisen hallituksen päätösten myötä vuonna 2012. Tavoitteena tuolloin oli toimitusvarmuuden lisääminen, mutta mono-poliasemassa olevat sähköverkkoyhtiöt ovat keränneet asiakkailtaan ylisuuria voittoja siir-tohintoja nostamalla. Tämä näkyy meidän kaikkien kukkarossa, enkä varmasti ole ainoa kansanedustaja, joka saa tästä merkittävästi palautetta. Säänkestävä sähköverkko on huol-tovarmuuskysymys, sen me kaikki allekirjoitamme, mutta myös hintojen on oltava koh-tuulliset, jotta niitä pystytään maksamaan tavallisten ihmisten toimesta, joita tämä asia kos-kee.

Hallituksen esityksessä puututaan siirtohintoihin erityisesti neljällä keinolla, joiden avulla Energiavirasto painaa jakeluverkkoyhtiöiden sallitun tuottoasteen 4 prosenttiin heti ensi vuoden alusta eli alemmas kuin koskaan aikaisemmin. Jatkossa jakeluverkkoyhtiöt voivat kerätä asiakkailtaan tosiaan 350 miljoonaa euroa vähemmän kuin viime vuonna. Kokoomuksen kritiikki liittyen pykälillä säätämiseen törmää EU-lainsäädäntöön ainakin minulla olevien tietojen mukaan, ja tämän vuoksi hallituksen esitys toteuttaa sähkönsiirto-hintojen leikkaamisen varmalla pohjalla ja vie sen eteenpäin tällä hallituskaudella. Tässä on oltava erityisen tarkkana. Siirtomaksujen vuotuinen korotuskatto puolitetaan nykyises-tä, ja käyttäjille ja energiayhteisöille tulee oikeus rakentaa erillisiä linjoja kiinteistörajan yli pientuotannon lisäämiseksi ilman erillistä lupaa jakeluverkon haltijalta. Myös tämä suitsii osaltaan näitä hintoja.

Keskeisintä on se, että verkkojen rakentaminen ja vahvistaminen täytyy jatkossa tehdä kustannustehokkaasti. Yli-investointeja esimerkiksi tarpeettomaan maakaapelointiin ei enää sallita, ja tämä suitsii nähdäkseni hintoja hyvällä tavalla. Näiden keinojen avulla Energiavirasto painaa jakeluverkkoyhtiöiden sallitun tuottoasteen tähän 4 prosenttiin heti ensi vuoden alusta, ja tämä on alemmas kuin koskaan aikaisemmin.

Tämä uudistus on nähdäkseni selkeä parannus.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.25 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Ministeri Lintilän johdolla tehdyllä la-kimuutoksella pyritään hillitsemään sähkönjakelun hintojen nousua jakeluverkon haltijoi-den kustannustasoa alentavilla ja kustannustason nousua loiventavilla toimenpiteillä. Säh-könsiirtohinnat vihdoinkin tulevat laskemaan, ja tämä on merkittävä asia monille suomalaisil-le. Lakimuutos painaa siis jarrua myös hintojen nousulle. Jatkossa kertakorotus voi olla vain puolet nykyisestä, ja yhtiöiden korkeinta sallittua tuottoa lasketaan. Sähkönsiirtohin-tojen kasvua hillitään, ja hinnat kääntyvät laskuun vihdoinkin — kiitoksia.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Näen tärkeänä, että siirtohintojen vuotuinen korotuskatto saadaan laskemaan. Tämän lain mukaisesti se lähes puolitetaan. Jakeluverkkoyhtiöt ovat voineet tehdä isojaakin voittoja, koska tämä on riskitöntä bisnestä. On siis kohtuullista, että sallittu voitto myös pienee merkittävästi, 6 prosentista 4 prosenttiin. Yhtiöillä on ollut myös painetta nostaa hintoja investointien takia. On tärkeää, että myrskytuhoja estävien investointien aikaväliä pidennetään. Tällä lakiesityksellä saadaan nyt hinnat kuriin, mutta sähkön huoltovarmuus saadaan samalla säilytettyä.

Arvoisa puhemies! Meillä Kainuussa tämä lakimuutos otetaan ilolla vastaan. Maakunnassamme nimittäin maksetaan todella suuria siirtohintoja, maan suurimpia perusmaksuja, ja nyt se on osunut varsinkin monen vähävaraisen kukkaroon kohtuuttoman kovasti. Siispä nyt kiitän ministeri Lintilää ja kiitän myös talousvaliokuntaa hyvästä mietinnöstä, ja ilolla tätä lakiesitystä otan vastaan. Nämä laithan tulevat voimaan siis ensi tilassa. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Hallituksen esitys HE 70/2021 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 16/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Puheenjohtaja Kymäläinen esittelee asian. Olkaa hyvä.

Keskustelu

17.27 Suna Kymäläinen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Esityksellä saatetaan kansallisesti täytäntöön direktiiviä puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen edistämisestä koskevat muutokset säätämällä vähimmäisvaatimukset uusille julkisille EU-raja-arvot ylittävälle ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankinnoille. Valiokunta pitää kannatettavina esityksen tavoitteita edistää julkisen sektorin hankintojen kautta ajoneuvokannan käyttövoimamurrosta ja nopeuttaa osaltaan siirtymää kohti vähäpäästöistä ja hiilineutraalia liikennettä. Julkisilla hankinnoilla on tärkeä rooli ilmasto- ja ympäristöpolitiikan tavoitteiden edistämisessä.

Valiokunta pitää mietinnössään hyvänä, että esityksessä on otettu voimaan saatettavan direktiivin mahdollistamat joustot ja kansalliset poikkeukset huomioon täysimääräisesti. Valiokunta pitää myös perusteltuna, että esityksessä on pyritty huomioimaan vaatimusten asettamisessa alueelliset erityispiirteet, kuten latausinfrastruktuurin saatavuus, kuntien taloudellinen asema, taksipalvelujen saatavuus sekä kuljetusetäisyyksiin liittyvät alueelliset eroavaisuudet.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille näkemyksiä, joiden mukaan esityksen tavoitteiden toteutumiseen liittyy kuitenkin muun muassa ajoneuvojen saatavuuteen tarvittavan latausinfrastruktuurin kehittymiseen ja osittain myöskin esityksestä aiheutuviin kustan-

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

nuksiin liittyviä epävarmuustekijöitä. Valiokunta katsoo, että tämä korostaa esityksessä ehdotetun viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä tehtävän väliarvioinnin merkitystä. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä, että esityksen vaikutuksia seurataan ja arvioidaan muun muassa siitä näkökulmasta, miten sääntely vaikuttaa erilaisten yritysten mahdollisuuksiin osallistua tasapuolisesti julkisiin tarjouskilpailuihin ja mitä vaikutuksia vaatimuksilla on erityisesti harvaan asuttujen alueiden osalta. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa, jonka mukaan ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa sääntelyn vaikutuksia alusta lähtien tiiviisti erityisesti harvaan asutumpia alueita ja tarjouskilpailuihin osallistuvia yrityksiä koskevien vaikutusten osalta ja ryhtyy tarvittaessa sääntelyn tarkistuksiin hyvissä ajoin jo ennen esityksessä tarkoitettua sääntelyn väliarviointia”.

Arvoisa puhemies! Valiokunta katsoo, että puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen käyttö julkisissa hankinnoissa edellyttää välttämättä riittävää lataus- ja jakeluinfrastruktuuria. Suomessa monilla alueilla on kuitenkin tätä infrastruktuuria koskevia selkeitä puutteita. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että liikenne- ja viestintävaliokunnan tulee varmistua, että hallituksen esityksen mukaisessa kuntien tehtävien eriyttämisessä rahoitus toteutuu rahoitusperiaatteen mukaisesti.

Lähtökohtaisesti lakiehdotuksen mukaiset vaatimukset eivät kuntien vähimmäisosuuksia eriyttämällä aiheuta esityksen vaikutusarvioiden mukaan lakisääteisten kuljetusten kustannusten nousua. Esityksen peruslähtökohtana on, että jos kustannukset kuitenkin nousisivat esityksen vaikutusarviointeja korkeammiksi, tulee nämä kustannukset korvata jälkikäteen kunnille.

Alueellisella vähimmäisosuuksien määrittelyllä on pyritty esityksessä vähentämään pitkiin etäisyyksiin, taksipalvelujen saatavuuteen ja muun muassa latausinfrastruktuurin paikallisiin puutteisiin liittyviä haasteita. Mahdollista kaluston hinnan kustannusten nousua kompensoi osaltaan arvioitu käyttövoima- ja käyttökustannusten alentuminen.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että valtioneuvosto huolehtii siitä, että mahdollisten lisäkustannusten korvaus toteutuu rahoitusperiaatteen mukaisesti myös käytännössä ja riittävän lataus- ja jakeluinfrastruktuurin kehittyminen varmistetaan myös rahoituksen keinoin. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa, jonka mukaan ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii jo ennen esityksessä tarkoitettua väliarviointia kuntien rahoitusperiaatteen toteutumisesta myös käytännössä ja lisäksi varmistaa riittävän tuki- ynnä muin tarvittavin toimenpitein, että puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen käyttö esityksen mukaisiin tarkoituksiin on mahdollista myös niillä alueilla, joilla lataus- ja jakeluinfrastruktuuria ei synny markkinaehtoisesti”.

Arvoisa puhemies! Valiokunta on tehnyt esitykseen eräitä lähinnä teknisluontoisia korjauksia, ja valiokunnan mietintöön sisältyy hylkäysehdotuksen sisältävä vastalause.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Soinikoski, olkaa hyvä.

17.33 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Jatkossa julkisissa hankinnoissa edellytetään vähimmäismäärää puhtaita ajoneuvoja. Lailla pannaan täytäntöön EU:n puhtaiden ajoneuvojen hankintoja koskevan direktiivin vaatimukset, ja se on yksi fossiilittoman liikenteen tiekartan toimenpiteistä.

Suomi on sitoutunut vähintään puolittamaan liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen ei päästä ilman julkisen sektorin määrätietoista työtä kohti hiilineutraaliutta

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

myös liikenteen osalta. Julkisen sektorin on toimittava suunnannäyttäjänä reilussa siirtymässä kohti fossiilitonta liikennettä, sillä muutoksen keskellä tarvitaan leveitä hartioita. Julkinen sektori vaikuttaa liikennemarkkinoihin joukkoliikennepalveluita ja muita julkisia liikennepalveluita hankkimalla. Kun näihin hankintoihin lisätään ympäristönäkökulmien ja energiatehokkuuden vaatimuksia, julkinen sektori voi edistää puhtaan kaluston ja sen tarvitseman infrastruktuurin eli latausasemien ja jakelupisteiden kehittymistä.

Ympäristöystävällisten hankintojen vähimmäisosuuksia on eritelty etäisyyksien ja alueiden taloudellisten valmiuksien mukaan. Tähän alueelliseen oikeudenmukaisuuteen myös liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää mietinnössään erityistä huomiota. Vaatimuksia sovelletaan vain uusiin hankinta- ja palvelusopimuksiin, eli kaikkea kalustoa ei tarvitse uusita kerralla. Sääntely koskee siis vain normaalissa syklissä tehtäviä uusia hankintoja, eikä toimivasta kalustosta näin luovuta ennenaikaisesti. Tämä on myös ympäristön kannalta järkevää.

Arvoisa puhemies! Arvioiden mukaan yleisellä tasolla direktiivin täytäntöönpano ei tule aiheuttamaan alan toimijoille suuria haasteita, sillä muun muassa joukkoliikenneviranomaisten omat tavoitteet ovat yhteenlaskettuna selvästi direktiivin vaatimuksia tiukempia.

Vaikka hankintaosaaminen on kehittynyt, tarvitaan edelleen ohjeita ja opastusta. Osaaaminen on keskiössä, jotta lakiesityksen erinomaiset tavoitteet pystytään saavuttamaan samalla alueiden elinvoimaa tukien. Esimerkiksi kaupunkien bussi- ja logistiikkaliikenteen sähköistäminen vähentää paitsi päästöjä myös niistä aiheutuvaa melua ja paikallisia hiukaspäästöjä. Tätä näkökulmaa emme saa unohtaa, kun arvioimme lakiesityksen kokonaisuhyötyjä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.35 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan varsin mielenkiintoinen lakiesitys käsillä. En ole päässyt valiokunnassa tarkkaan tähän perehtymään enkä näitä asiantuntijakuulemisia kuulemaan, mutta sillä yleisellä perehtymisellä, mitä kansanedustajana voi hallituksen esitykseen ja mietintöön tehdä, tuntuu kyllä taas, että onkohan tässä nyt ikään kuin tämä päästöjen vastainen taistelu menossa hieman ylikierroksille ja resurssien allokointi erilaisiin päästövähennyksiä tekeviin kohteisiin nyt sitten aivan tasapainossa.

Ymmärrän erittäin hyvin, että isoissa kaupungeissa — Suomessa nyt varsinkin pääkaupunkiseudulla, jossa on oikeasti isoja kaupunkoja, ja täällä on merkittävää joukkoliikennettä — on erittäin perusteltua monestakin syystä, niistäkin syistä, mitä edustaja Soinikoski edellä toi esiin, siirtyä siihen, että dieselkäyttöiset isot bussit korvataan sähkökäyttöisillä. Se parantaa varmasti ilmanlaatua paikallisesti ja Suomessa jopa vähentää päästöjäkin, ja meluhaitat ovat paljon pienemmät ja niin edelleen. Mutta sitten se, että mennään viimeisen soratien päähän koulukyytien osalta siirtymään sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin, on kyllä varmasti ylimitoitettua ja liian raskasta sääntelyä. Olen hyvin kriittinen sen suhteen, onko Suomen ylipäättään järkevää olla kovin etukenossa menossa näihin teknologisiin ratkaisuihin, joiden osalta emme tiedä, mitkä tulevat olemaan globaalisti voittavia teknologioita.

On, arvoisa puhemies, esimerkiksi päivänselvää, että koko maailman autokannan muuttaminen päästöttömäksi ei voi onnistua tämän nykyisen teknologiaratkaisun avulla. Tiedämme, että esimerkiksi kobolttia pitäisi louhia niin paljon, että nykyisellä kobolttin louhintatahdilla se kestäisi yli 800 vuotta. No, jokainen ymmärtää, että on tietysti täysi epäyhtälö lähteä maailman autokantaa tekemään päästöttömäksi tämän nykyisen teknologian

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

avulla, ja siksi se, että Suomi kovin voimaperäisesti etukenossa on tekemässä täysin marginaalisten päästövähennysten vuoksi valtavia yhteiskunnallisia satsauksia teknologioihin, jotka hetken päästä voivat olla täysin vanhentuneita, on tietysti mielestäni erittäin kriittisen tarkastelun paikka.

Noin lähtökohtaisesti, arvoisa puhemies, haluan todeta, että olen sitä mieltä, että ilman muuta aina kaikkea saastuttamista pitää vähentää. Päästöjä kannattaa vähentää silloin, kun se on tehtävissä järkevällä, tarkoituksenmukaisella tavalla, mutta näkisin kyllä tämän lainsäädännön osalta niin, että kun resursseja suunnattaisiin muulla tavalla, niin nämä päästövähennykset voisivat olla paljon vaikuttavampia.

Mutta, arvoisa puhemies, [Puhemies koputtaa] arvostan sitä, että on kuitenkin tehty näitä lausumaesityksiä, [Puhemies huomauttaa ajasta] joilla pyritään ainakin tarkkailemaan, ettei tämä nyt maaseudulle aivan kohtuuton ole.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Torniainen, olkaa hyvä.

17.38 Ari Torniainen kesk: Arvoisa puhemies! Tällä lailla pyritään todellakin edistämään liikenteen päästövähennyksiä kasvattamalla nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuutta julkisissa hankinnoissa. Ja mitä tulee edellisen puhujan, edustaja Auton, puheenvuoroon, niin täytyy todeta, että liikenne- ja viestintävaliokunnassa myöskin kokoomuksen edustajat kannattivat tätä hallituksen esitystä ja ovat tämän takana.

Omasta mielestäni on erittäin hyvä se, että tässä hallituksen esityksessä on otettu voimaansaatettavan EU-direktiivin mahdollistamat joustot ja kansalliset poikkeukset huomioon nimenomaan täysimääräisesti, se on hyvä asia. Valiokunta pitää myös perusteltuna, että esityksessä on pyritty huomioimaan vaatimusten asettamisessa nimenomaan alueelliset erityispiirteet, kuten muun muassa latausinfraa saatavuus ja kuntien taloudellinen asema ja taksipalvelujen saatavuus sekä kuljetusetaisyyksiin liittyvät alueelliset eroavaisuudet — juuri ne asiat, mitä edustaja Autto tuossa omassa puheenvuorossaan äsken toi esille.

Omasta mielestäni on erittäin hyvä, että valiokunta otti tähän nämä kaksi lausumaa. Nimenomaan se väliarviointi on tärkeä, minkä valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen tuossa omassa puheenvuorossaan toi esille. Valiokunta katsoo, että puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen käyttö julkisissa hankinnoissa edellyttää välttämättä riittävää lataus- ja jakeluinfraa. Valiokunta totesi myöskin sen, että Suomessa monilla alueilla on kuitenkin tätä infraa koskevia selkeitä puutteita ja sitä tulee myöskin parantaa.

Samoin liikenne- ja viestintävaliokunta otti omasta mielestäni hyvin huomioon myöskin sen perustuslakivaliokunnan näkemyksen, että tässä esityksessä on tärkeää, että on tunnistettu kuntien lisävelvoitteiden kustannusten korvaamisperiaate, joka edellyttää kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajentumisesta aiheutuvien lisäkustannusten täysimääräistä korvaamista. Ja tätä myöskin valiokunta piti välttämättömänä, että valtioneuvosto huolehtii tästä asiasta.

Arvoisa puhemies! Omasta mielestäni tämä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö tässäkin vaikeassa asiassa on riittävän kriittinen, ja hallituksen esitys on siltä osin saatava myöskin täytäntöön.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

17.41 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitoksia valiokunnalle hyvästä mietinnöstä.

Tätä edustaja Auton puheenvuoroa täytyy hieman kyllä kommentoida. Sanoitte, että tämä päästöjen vastainen taisto olisi liian kunnianhimoista. No, tämän kyseisen mietinnön, niin kuin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa tuotiin esille, kokoomus hyväksyi, mutta perussuomalaiset näköjään olivat tehneet vastalauseen. Nyt täytyy muistaa se, että me, perussuomalaiset mutta myös kokoomus olimme viime vaalikaudella hyväksymässä liikennepäästöjen vähentämistavoitteet vuoteen 2030, jo vuonna 2016 Sipilän hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa. Nyt me olemme, edustaja Autto, menemässä näitä tavoitteita kohti — me olemme menossa näitä tavoitteita kohti. Toitte esille sähköautot ja havainnollistitte ne hiekkateitten päähän tuonne maaseudulle. En tiedä, jätittekö tarkoituksella pois biokaasuautoja ja biokaasukäyttöiset ajoneuvot, nimittäin näitäkinhän tullaan edistämään tulevaisuudessa. Arvoisa puhemies, nämäkin pitää ottaa huomioon.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

17.42 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä käytyyn keskusteluun muutama kommentti ja huomio.

Edustaja Kettunen otti hyvin esille tämän viime kautena kaikkien puolueiden yhdessä tekemän sitoumuksen puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Ja sen lisäksi, että tämä esitys vastaa tähän EU:n elokuussa käytäntöön pantavaan direktiiviin näiden puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen osalta, tämä esitys on myös osa fossiilisen liikenteen tiekartan toimenpiteitä ja siltä osin vahvasti vastaamassa tähän. Perussuomalaiset todellakin esittivät tähän valiokunnassa hylkäysesityksen.

No, miksi tässä on lähdetty eriyttämään näitä alueita? Edustaja Autto, esitte aivan perusteltuja kysymyksiä, ja näitä samoja kysymyksiä me kävimme myös valiokunnassa ison perkausperiaatteen mukaisesti läpi. Tosiaan tämä eriyttäminen, että Lappia koskettavat 20 prosentin vaatimukset — näitä julkisia hankintayksiköjä koskee yhdessä hankinnassa tämä 20 prosentin vaatimus — ei siis kosketa vain ja ainoastaan yhtä ainoaa yritystä tai kaikkia yrityksiä, vaan on huomioitu alueellisesti, että tässä jää hyvin joustonvaraa Lapis- ja hankkia myös näitä ajoneuvoja, joita nyt tällä hetkelläkin siellä on ollut. Nämä hankintayksiköt ovat tietoisia tästä EU-direktiivistä ja tämän voimaantulosta, ja näitä julkisia hankintoja hankintayksiköt ovat ennakoineet. Esimerkiksi Joensuussa tehtiin juuri hankinnat, ja siellä oli osoitettu, että nuo kustannukset eivät olleetkaan korkeammat, vaikka pelkoja siitä alun perin oli olemassa.

On huomioitava myöskin se, että tämä esitys on hyvin vahvasti tämmöinen tavoitetilän luova esitys eli tähän esitykseen ei sisälly sanktioita. Myös siltä osin tässä on olemassa mahdollisuutta joustaa, jos ei millään muodoin näihin päästä. Ja mikä tärkeää erityisesti harvaan asutuilla seuduilla tai siellä, missä latausverkostoa on vähän — tässä vaikka Lappi esimerkkinä joinain alueina — tässä esitetään siirtymää vuoteen 2025 saakka, [Puhemies koputtaa] ja silloin esimerkiksi hybridit ovat vallan hyvin käytettävissä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Autto, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

17.45 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Arvostan tätä hyvää keskustelua, jota olen saanut tässä kollegoiden kanssa käydä, ja arvostan myös sitä perehtyneisyyttä, jota valiokunnan jäsenillä juuri tähän lakiesitykseen luonnollisesti heidän tärkeässä roolissaan on. Noin yleisellä tasolla vain haluan todeta myöskin edustaja Torniaiselle, että en missään nimessä tarkoittanut sitä, että jyrkästi vastustaisin tätä lainsäädäntöä, mutta aina, kaikissa näissä erilaisissa sääntelyhankkeissa, haluan korostaa sitä, että ensinnäkin kun meillä on vain tämä yksi planeetta, jolla on yksi ilmakehä, silloin päästövähennystoimet pitäisi aina toteuttaa tavalla, joka eniten vähentää globaalisti päästöjä. Silloin välttämättä se hyvin marginaalisen mutta korkean rajakustannuksen päästövähennykselle omaava toimenpide vaikkapa Suomessa ei ole välttämättä se kaikkein järkevin tapa edetä.

Vielä, arvoisa puhemies, haluan kiinnittää huomiota siihen, että monin paikoin maailmassa ja itse asiassa varmasti monin paikoin Euroopassakin sähköntuotannon päästökerroin on niin korkea, että sähköautolla ajaminen lisää päästöjä verrattuna siihen, että ajettaisiin polttomoottoriautolla. Suomessa tai Norjassa, Pohjoismaissa, missä sähkö tuotetaan päästöttömästi, toki elinkaarensa aikana sähköauto tuottaa vähemmän päästöjä, mutta sellaisessa maassa, jossa sähkö tuotetaan hiilivoimalla, on päivänselvää, että sähköautolla ajaminen tuottaa aina enemmän päästöjä kuin polttomoottoriautolla ajaminen. Elikkä tässäkin mielessä nämä teknologiaratkaisut varmasti tulevat tulevaisuudessa olemaan aika kriittisen tarkastelun kohteena.

Siinä mielessä se, kun Suomessa puhutaan aivan oikein liikennepäästöjen vähentämisestä — niin kuin tässä hallituspuolueiden edustajat ja Tornainen ja Kymäläinen, jotka johtavat valiokuntaa, toivat esiin — mikä voidaan tehdä toimenpiteenä, että Suomessa yleensä autokanta uusiutuu, vaikka se tapahtuisi uusiin polttomoottoriautoihin siirtymällä, on todennäköisesti paljon vaikuttavampi toimenpide päästöjen vähentämisen kannalta kuin kovin kategorinen siirtyminen sähköautoihin tilanteissa, joissa vain marginaalisesti on mahdollisuus päästövähennyksiin. Jos nyt elävästä elämästä otetaan esimerkkejä: Jos sähköhybridi tulee vaikkapa neljän tai viiden vuoden jälkeen vaihtoon ja sieltä peräkontista löytyy se latauskaapeli edelleen alkuperäisessä sinetöidyssä pussissaan, niin ei se hybridi ole silloin vähentänyt yhtään liikennepäästöjä, vaikka se on sähköhybridi, jos sillä ajetaan kuin polttomoottoriautolla ajetaan. Elikkä siinä mielessä näitä kaikkia toimenpiteitä pitää aina tietyllä kriittisyydellä tarkastella.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja vielä edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.48 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Myös minä kiitän hyvää keskustelusta.

Puhemies! On hyvä ja kannustettavaa, että myös julkisten hankintojen kautta maahan tulee vähäpäästöisiä uusia autoja, siis markkinoille, ja samalla vähäpäästöisten autojen määrä siis sitten totta kai kasvaa.

Mutta kun hieman olen perehtynyt ja katsellut, niin myös lausunnossa on otettu tärkeitä huomioita, ja sääntelyn vaikutukset erityisesti tuolla harvaan asutulla maaseudulla, mistä edustaja Autonkin kanssa tullaan, otetaan huomioon ja alueitten yritysten tarpeet otetaan huomioon. Myös jakeluinfra ja latausverkon huomioiminen alueilla, jonne sitä markkinaehtoisesti ei synny, on tärkeä asia ottaa huomioon. Ja on seurattava sitä, että vähäpäästöisten ajoneuvojen maailmanmarkkinahinnat kehittyvät.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Kehitystyö tuntuu nyt olevan vahvasti sähköautojen suuntaan ja sinnepäin, mitä edustaja Autto tuossa toi esille. Mutta haluan vielä korostaa, että biokaasu ja muut bio- ja synteettiset polttoaineet ovat osa tulevaisuuden ratkaisuja, ja niitä, arvoisa puhemies, pitää myös kehittää. Nimittäin tässä on myös iso, iso mahdollisuus suomalaiselle teknologialle ja teknologiayrityksille. Pitää muistaa se, että tulevaisuudessa on myös biokaasuja ja muita biopolttoaineita käyttäviä autoja eikä pelkästään sähköautoja. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen.

17.50 Suna Kymäläinen sd: Kiitos, herra puhemies! Aivan lyhyesti totean tässä, että tosiaan tämä esitys koskettaa kaikkea vaihtoehtoista käyttövoimaa, niin että tämä ei ole yksilöity pelkästään sähköajoneuvoihin.

Ja tosiaankin fossiilisen liikenteen tiekartassa on jo näitä tukimuotoja huomioitu, muun muassa sähköautojen latausinfrastruktuuriin sekä kaasautojen jakelun infrastruktuuriin. Näihin on tosiaan esitetty tässä fossiilittomassa tiekartassa tukitoimia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 70/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 85/2021 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 15/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.51 Suna Kymäläinen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensimmäiseksi haluan kiittää valiokuntaa tästä yksimielisestä mietinnöstä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, jotta helpotetaan tavaraliikenteen ohjausta ja hallintaa Suomen ja Venäjän välisillä maantieraja-aseilla. Rajan ylittävien ajoneuvojen osalta voidaan automaattista tunnistusta hyödyntäen kerätä tietoja. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. heinäkuuta 2021.

Asiantuntijakuulemisessa esitystä on laajasti pidetty kannatettavana ja kokeilua hyvin toimineena. Valiokunta pitää hyvänä, että kokeiluun pohjautuva järjestelmä on tarkoitus vakinaistaa, ja katsoo, että tulee myös harkita järjestelmän laajentamista muille raja-aseille. Asiantuntijakuulemisessa on toivottu, että järjestelmä pysyy ilmaisena myös tulevaisuudessa.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Valiokunnan huomiota on asiantuntijakuulemisessa kiinnitetty siihen, että lakiehdotukseen lisättyä automaattisen tunnistamisen mahdollisuutta rajanylityspaikan lisäksi pysäköintialueella tulee vielä arvioida tietojen käyttötarkoitussidonnaisuuden ja minimointiperiaatteen näkökulmasta. Valiokunta pitääkin välttämättömänä, että pysäköintialueella selvästi tiedotetaan automaattisesta tunnistuksesta ja tietojen keruusta. Tällöin tulee tiedottaa siitä, koskeeko tunnistaminen koko pysäköintialuetta vai vain osaa siitä. Koska kyse on kansainvälisestä rajanylityspaikasta, asiasta tulee tiedottaa rajavaltioiden virallisten kielten lisäksi ainakin englanniksi.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää hyvänä, että automaattisella tunnistamisella voidaan tehostaa jonotusjärjestelmän hallintaa ja vaikuttaa asiantuntijakuulemisessa esille tuotuihin kokeilun aikaisiin väärinkäytöksiin. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että laissa tulisi henkilötietojen poiston lisäksi säätää henkilötietojen anonymisoinnista, jotta tiedot olisivat hyödynnettävissä liikenteen ohjaus- ja hallintatehtävissä, toiminnan kehittämisessä sekä tarvittaessa myös arkistointi-, tilastointi- ja/tai tutkimuskäytössä. Valiokunta toteaa, että EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen tultua voimaan lähtökohtaisesti vain välttämätön kansallinen lainsäädäntö on mahdollista. Kun henkilötiedot on anonymisoitu, ne eivät ole enää henkilötietoja eikä EU:n yleinen tietosuoja-asetus siten enää koske niitä. Valiokunta korostaa, että mikäli tietoja halutaan käyttää yllä mainittuihin tarkoituksiin, pelkkä pseudonimisointi ei riitä vaan tiedot tulee anonymisoida.

Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa seurataan järjestelmän toimivuutta sekä sen kehittämiseksi ja mahdollisesti käyttöön ottamiseksi muillakin raja-asemilla että mahdollisten väärinkäytösten torjumiseksi.

Valiokunta kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön virkamiesjohdon huomiota lainvalmistelun suunnitteluun ja pitää välttämättömänä, että ministeriö ryhtyy toimenpiteisiin lainvalmistelun parantamiseksi.

Arvoisa puhemies! Valiokunta on tehnyt lainsäädäntötekniisiä muutoksia pykälien muotoiluihin. Mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Soinikoski, olkaa hyvä.

17.55 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Ehdotetulla lakimuutoksella lakiin lisättäisiin uusi pykälä tavaraliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta Suomen ja Venäjän välisillä maantieraja-asemilla. Lakimuutoksen perimmäinen tarkoitus on sujuvoittaa Suomen ja Venäjän välisen rajan tavaraliikennettä Euroopan unionin ulkorajalla ja sitä kautta vauhdittaa vientiä ja parantaa yritysten kilpailukykyä.

Nostan liikenne- ja viestintävaliokunnan jäsenenä muutaman keskeisen huomion valiokunnan mietinnöstä:

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden kokeilut ovat toimineet hyvin, ja valiokunta katsoo, että hallituksen esityksessä osoitettu järjestelmä on tarkoituksenmukaista vakinaistaa. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty myös väärinkäytöksiin, jotka on syytä ottaa vakavasti. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että jatkossa järjestelmän toimivuutta seurataan tarkasti ja myös harkitaan sen käyttöönottamista muille raja-asemille.

Lainvalmisteluun liittyen valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, ettei liikenne- ja viestintäministeriö säännönmukaisesti varaa riittävästi aikaa lausuntokierrosta varten.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Tämä epäkohta ilmeni valiokunnalle annetusta selvityksestä. Onkin tärkeää, että ministeriö ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin lainvalmistelun parantamiseksi.

Arvoisa puhemies! Vaikka tämä kyseinen hallituksen esitys on luonteeltaan melko tekninen, se on erittäin kannatettava ja huomattava parannus kohti sujuvampaa rajaliikennettä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Torniainen, olkaa hyvä.

17.56 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläinen esitteli tämän hallituksen esityksen erittäin hyvin. Ja kun katsoo tuota valiokunnan mietintöä ja myöskin hallituksen esitystä, niin vaikka ne ovat hyvin teknisluontoisia ja myöskin lyhyitä, niin tämä on erittäin merkittävä lakimuutos meillä, lain vakinaistaminen sille kokeilulle, mikä on tuolla Vaalimaan rajanylityspaikalla ollut. Se kokeilu siellä rajanylityspaikalla on osoittanut toimivuutensa. Siellä on rekkojen rajanylitys sujuvoitunut erittäin hyvin kokeilun aikana, ja on hyvä, että tämä käytäntö nytten sitten vakinaistetaan.

Valiokunnan kuulemisessa, joka suoritettiin erittäin nopeasti, tuli hyvin esille myöskin se, että tätä järjestelmän toimivuutta tulee seurata ja sen kehittämiseksi tulee myöskin ottaa mahdollisuuksia laajentaa tämä kaikille rajanylityspaikoille Suomen ja Venäjän välillä. Täytyy muistaa, kun tämä kokeilu on ollut nytten Vaalimaan rajanylityspaikalla, että myöskin Nuijamaan rajanylityspaikalla on erittäin vilkas rajaliikenne. Rekat ylittävät rajan siellä, itse asiassa Nuijamaan rajanylityspaikka on vilkkaampi... [Suna Kymäläisen mikrofoni avautuu, jolloin puhujan mikrofoni sulkeutuu]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mikrofoni meni pois.

Ja näyttää keskeyttäneen varapuheenjohtajan puheenvuoron, mutta pyrin jatkamaan sitä.

Kaiken kaikkiaan tämä hallituksen esitys on hyvä, mutta sitten se, mihin valiokunnassa kiinnitettiin huomiota, on omasta mielestäni tärkeä seikka, se, että kun liikenne- ja viestintäministeriö laittaa lausunnolle hallituksen esityksiä, niin sille lausuntokierrokselle tulisi varata riittävästi aikaa. Ja tässäkin hallituksen esityksessä kävi sillä tavalla, että oikeusministeriön huomiot lakiehdotukseen saatiin vasta eduskuntakäsittelyn aikana. Itse toivon, että tätä myöskin sujuvoitetaan ja tähän kiinnitetään huomiota.

Mutta, arvoisa puhemies, kuten totesin, erittäin kannatettava ja eteenpäin vietävä hallituksen esitys. Itsekin kun tulen sieltä kaakkoisrajalta, niin muistan ne pitkät rekkajonot, jotka ovat siellä olleet teiden varsilla. Ja kun sinne on rakennettu nyt ne isot, kalliit rekka-parkit, niin toivon, että myöskin niiden toiminta saadaan sujuvaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Vielä valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

17.59 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Pahoittelut varapuheenjohtaja Torniaiselle, että todella epähuomiossa tässä painoin mikrofonin välillä poikki. Minulla ei ole ollut tarvetta eikä tarkoitusta lainkaan rajoittaa, missään vaiheessa, varapuheenjohtajan puheenvuoroja. Päinvastoin, olen oikein mielelläni niitä kuunnellut.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Mutta todellakin syy, miksi varasin vielä puheenvuoron, on tämä, mihin tällä esityksellä pyritään. Eli todellakin ennen vuotta 2014 niin Vaalimaan rajanylityspaikan kuin Nuijamaan rajanylityspaikan läheisyydessä oli jopa kymmenien kilometrien pituisia rekkajonoja, jotka aiheuttivat erityisesti liikenneturvallisuudelle ja sujuvalle liikenteelle hyvin vakavia haittoja. Tarpeeseen sujuvoittaa tätä liikennettä vastattiin muun muassa tällä ennakkovarauspalvelulla, ja se on osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi. Se on tasoittanut raskaan liikenteen liikennemääriä, vähentänyt jonotusta, sujuvoittanut liikennettä ja lisännyt liikenneturvallisuutta. Ja tosiaan tuolloin, ennen tämän ennakkovaraustjärjestelmän käyttöönottoa, ei ollut jonotusjärjestyksessä tällaista kontrollia, mihin tämä nyt on auttanut.

Tämä esitys auttaa yritysten kuljetusten suunnittelua ja ennustettavuutta ja myös mahdollistaa kuljettajien työ- ja lepoaikojen paremman suunnittelun.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 85/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta ja niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 47/2021 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 9/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 17.6.2021 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 74/2021 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 10/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 17.6.2021 pidettävään täysistuntoon.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään torstaina 17.6.2021 klo 18.15. Täysistunto lopetettiin klo 18.02.

Pöytäkirja PTK 78/2021 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen